

Utenriksdepartementet

St.prp. nr. 183
(1975-76)

**OM SAMTYKKE TIL Å INNGÅ EN OVERENSKOMST MELLOM REGJERINGEN I
KONGERIKET NORGE OG REGJERINGEN I DET FORENTE KONGERIKE
STORBRIANNIA OG NORD-IRLAND OM UTNYTTELSEN AV FRIGG-RESERVOARET OG
OVERFØRING AV GASS FRA DETTE TIL DET FORENTE KONGERIKE**

*Tilråding fra Utenriksdepartementet av 14. mai 1976,
godkjent ved kongelig resolusjon samme dag.*

(Foredratt av utenriksminister K n u t F r y d e n l u n d.)

Sammendrag.

En overenskomst mellom Norge og Storbritannia om felles utnyttelse av gassforekomstene i det såkalte Frigg-reservoaret og om transport av gassen i to rørledninger til Storbritannia ble undertegnet den 10. mai 1976.

Frigg-reservoaret er avgrenset og definert, men fordelingen mellom de to land avventer ennå visse utredninger og vil bli fastsatt av de to lands regjeringer senere. Det er avtalt en prosedyre for senere justeringer. Det skal være en felles operatør for den norske og britiske del. Tre plattformer plasseres på britisk side av delelinjen og to på norsk side.

Utvinningsplanene skal godkjennes av de to regjeringer. Sikkerhetstiltak og sikkerhetsbestemmelser skal i størst mulig utstrekning være ensartede. Inspektører fra de to land skal samarbeide om håndhevelsen av sikkerhetsbestemmelsene.

Installasjonene på norsk side er underlagt norsk jurisdiksjon. Arbeidsavtaler skal inngås i henhold til lovgivningen i operatørens hjemland. Den felles operatør for Frigg-reservoaret vil bli et norsk selskap.

De to rørledningene som skal transportere gassen fra Frigg-reservoaret til land, skal eies henholdsvis av de norske og de britiske rettighetshavere til Frigg-reservoaret. Den norskeide rørledningen skal være underlagt norsk jurisdiksjon, dog slik at britisk rett kan komme konkurrerende til anvendelse. Det skal være ett selskap som skal operere de to rørledningene. Frigg-gass har første transportprioritet i begge rørledningene. Begge lands inspektører skal overvåke at sikkerhetsbestemmelsene etterleves. De to regjeringer skal rådføre seg med hverandre med sikte på å komme fram til felles sikkerhetsbestemmelser.

Utkastet til overenskomst inneholder for øvrig bestemmelser om måleinstrumenter, forurensningsskader, trygdeforhold og arbeidervern. Det skal opprettes en konsultativ kommisjon for Frigg-feltet.

Fordelingen av beskatningsretten både for utvinningsvirksomheten og transport av Frigg-gass er regulert i en egen brevveksling.

Regjeringen la i St. meld. nr. 77 for 1973-74 fram for Stortinget et forslag om at hovedstrømmen av gass fra det såkalte Frigg-området i blokkene 25/1 og 25/2 skulle tillates ilandført til St. Fergus i Skottland. Stortinget sluttet seg til Regjeringens forslag, hvoretter rettighetshaverne (Petronord-gruppen og Den norske stats oljeselskap a.s) ved kgl. resolusjon av 21. juni 1974 fikk samtykke til ilandføring av gassen til Storbritannia.

Det ble på et tidlig tidspunkt klart at Frigg-reservoaret strekker seg over delelinjen mellom norsk og britisk kontinentalsokkel. Det er i nevnte stortingsmelding og i St. meld. nr. 81 for 1974-75 redegjort nærmere for denne situasjon og de tiltak som er iverksatt fra regjeringenes og rettighetshavernes side for å løse de spesielle spørsmål som feltets beliggenhet har medført.

I henhold til artikkel 4 i overenskomsten mellom Norge og Storbritannia om avgrensning av kontinentalsokkelen av 10. mars 1965 (jfr. St. prp. nr. 91 for 1964-65), skal regjeringene i de to land "søke å nå fram til enighet om den måte hvorpå

strukturen eller feltet mest effektivt skal utnyttes og utbyttet fordeles" dersom et petroleumfelt strekker seg over delelinjen mellom de to lands kontinentalsokler. I henhold til denne overenskomst og på bakgrunn av forslaget om at den norske del av Frigg-gassen skulle ilandføres i rørledning til Storbritannia, ble det ved kgl. resolusjon av 11. januar 1974 oppnevnt en delegasjon til å føre forhandlinger med Storbritannia om utnyttelsen og fordelingen av Frigg-feltet, herunder også om et felles transportopplegg for transport av gassen fra Frigg-feltet til Skottland. Delegasjonen hadde følgende sammensetning:

Ekspedisjonssjef Knut Dæhlin,
Industridepartementet, formann
Direktør Kjell Mathisen,
Finansdepartementet
Professor Carl August Fleischer,
Utenriksdepartementet
Underdirektør K.-E. Manshaus,
Industridepartementet
Avdelingssjef Nils Vogt,
Statens Oljedirektorat
Byråsjef Per Tresselt,
Utenriksdepartementet
Underdirektør Ivar Tangen,
Industridepartementet, sekretær
Byråsjef Nils Heilemann,
Industridepartementet, sekretær

Forhandlingene har fra britisk side først vært ledet av Mr. C.E.H. Tuck, senere av G.F. Kear, Under Secretary, Department of Energy.

Delegasjonene nådde fram til enighet om et avtaleutkast som ble parafert i Oslo 11. desember 1975. Undertegningen fant sted i London 10. mai 1976 i samsvar med fullmakt gitt ved kgl. resolusjon av 23. april 1976. Fra norsk side ble undertegningen foretatt av departementsråd Oluf C. Müller.

Overenskomstens norske og engelske tekst følger som trykt vedlegg til denne proposisjon.

Utkastet har i samsvar med kontinentalsokkeloverenskomsten av 1965 vært forelagt de berørte norske og britiske rettighetshavere til uttalelse.

Hovedinnholdet i den nye overenskomst er følgende:

Overenskomsten er delt i 3 hoveddeler. Del I gjelder selve utnyttelsen av Frigg-reservoaret. Del II regulerer overføringen av gass med rørledning til Skottland, mens del III inneholder alminnelige bestemmelser som gjelder både utnyttelsen av reservoaret og overføringen av gass.

Del I (artiklene 1-12). Det er enighet om en definisjon av "Frigg-reservoaret" som i tillegg til hovedstrukturen også omfatter alle andre gassholdige lag hvorfra gass ved produksjonsstart kan strømme inn i hovedreservoaret.

På det tidspunkt overenskomsten ble parafert, var de nødvendige undersøkelser og vurderinger for å kunne fastslå fordelingen av reservoaret ennå ikke avsluttet. Det er derfor avtalt en prosedyre for hvorledes fordelingen skal fastsettes når de nødvendige informasjonen foreligger. Hvis partene ikke blir enige, skal en voldgiftsdomstol avgjøre fordelingen. Fordelingen som avtales eller fastsettes, skal være gjenstand for periodisk revurdering, på bakgrunn av de informasjonen og erfaringer som uttappingen av reservoaret etterhvert vil gi.

I alt er fem norske og tre britiske selskaper tildelt utvinningstillatelser til blokker som dekker størsteparten av Frigg-reservoaret. I tillegg har British Petroleum og Esso Exploration Norway Inc. utvinningstillatelser til områder som dekker mindre deler av Frigg-reservoaret. Mellom rettighetshaverne er det inngått en rekke avtaler om utnyttelse av reservoaret. Hovedavtalene mellom rettighetshaverne skal være gjenstand for godkjenning av de to lands regjeringer.

Det skal være en felles operatør som skal forestå virksomheten både på norsk og britisk side av delelinjen mellom de to lands kontinentalsokler.

Installasjonene på Frigg-feltet skal fordeles mellom de to land slik at det på britisk kontinentalsokkel blir en boreplattform,

en behandlingsplattform, en innkvarteringsplattform og en fakkelsøyle, mens det på norsk kontinentalsokkel blir en boreplattform og en kombinert behandlings- og kompressorplattform.

Rettighetshavere skal pålegges å utarbeide en plan for å sikre en forsvarlig produksjon av Frigg-reservoaret. Planen skal revurderes hvert 4. år og godkjennes av regjeringene.

Det skal ikke legges hindringer i veien for forflytning av personell og gods mellom installasjonene over delelinjen mellom de to lands kontinentalsokler.

Regjeringene skal fastsette de sikkerhetstiltak som kommer til anvendelse på deres respektive kontinentalsokler og skal rådføre seg med hverandre med sikte på å oppnå, så langt det er mulig, ensartede sikkerhets- og konstruksjonsregler for alle installasjoner. For å kontrollere at sikkerhetsbestemmelsene blir fulgt, skal inspektører kontrollere installasjonene. Inspektørene skal ha adgang til installasjoner, utstyr og relevante opplysninger vedrørende installasjonene også på det annet lands kontinentalsokkel. Inspektørene skal samarbeide og kan anmode hverandre om å utøve slik myndighet som anses nødvendig for overholdelse av sikkerhetsbestemmelsene. I en krisesituasjon, hvor tiden og forholdene for øvrig ikke tillater rådslagning mellom inspektørene, kan en inspektør fra et land beordre øyeblikkelig stans av hele eller deler av virksomheten på Frigg-feltet, selv om dette berører installasjoner på det annet lands kontinentalsokkel.

Om skatleggingen av inntekter m.v. som oppbevares av utnyttelsen av Frigg-reservoaret vises til særskilt redegjørelse nedenfor.

Del II (artiklene 13-21) gjelder transport av gass fra Frigg-reservoaret til Skottland. Den norske regjering har tidligere inngått to liknende overenskomster med henholdsvis Storbritannia og Forbundsrepublikken Tyskland, se St. prp. nr. 110 for 1972-73 og St. prp. nr. 88 for 1973-74. Den omstendighet at Frigg-feltet strekker seg over delelinjen mellom de to lands kontinentalsokler og utnyttes i fellesskap og at det blir bygget to parallelle rørledninger, har nødvendiggjort visse endringer i forhold til de løsninger som ble valgt for Ekofisk-rørledningene.

Overenskomsten fastslår at ved overføring av Frigg-gass til Storbritannia skal det benyttes to rørledninger, hvorav den ene skal eies av norske juridiske personer. Eierne av den norske rørledningen skal være underlagt norsk rett og jurisdiksjon. Dette gjelder også hendelser som står i forbindelse med denne, dog slik at dette ikke skal utelukke britiske domstolers jurisdiksjon og anvendelse av britisk rett i henhold til britiske rettsregler vedrørende lovkonflikter. Overenskomstens bestemmelser vedrørende jurisdiksjon over den norske rørledning er nesten likelydende med artikkel 4 i overenskomsten vedrørende Teesside-rørledningen. Den britiske regjering har forpliktet seg til å meddele alle nødvendige tillatelser og å gi de nødvendige samtykke i forbindelse med den norske rørledningen.

På tilsvarende måte som for den felles utnyttelse av feltet, gjelder at det skal være en felles operatør for transportvirksomheten. Det skal inngås en hovedavtale om transporten mellom de berørte rettighetshavere, og denne avtale er gjenstand for regjeringenes godkjenning. Regjeringene kan også kreve seg forelagt, eventuelt kreve endringer i, eventuelle tilleggssavtaler til hovedavtalen om transporten.

Partene er enige om å rådføre seg med hverandre med sikte på felles konstruksjons- og sikkerhetsregler for de to rørledningene.

Inspektører skal påse at sikkerhetsbestemmelsene blir etterlevet. Begge lands inspektører skal ha adgang til begge rørledningene, og kan, på samme måte som når det gjelder installasjonene på feltet, beordre øyeblikkelig stans av hele eller deler av driften av en av eller begge rørledningene dersom det oppstår en krisesituasjon. Inspektørene skal i alle tilfelle rådføre seg med hverandre og samarbeide med sikte på at sikkerhets- og konstruksjonsreglene blir overholdt.

I tilfelle tillatelse vedrørende en rørledning utløper, oppgis eller tilbakekalles, og det fortsatt er behov for bruk og drift av rørledningen, forplikter regjeringene seg til å sørge for slik fortsatt drift i overensstemmelse med overenskomsten og avtalene mellom rettighetshaverne.

Del III (artiklene 22-31) inneholder alminnelige bestemmelser.

Måleutstyret skal avtales mellom de to regjeringers kompetente myndigheter, som i fellesskap skal kontrollere utforming, montering og drift av utstyret.

Partene påtar seg å gjøre alt de kan for å unngå at utnyttelsen av Frigg-gassen fører til forurensningsskader.

Som hovedregel skal arbeidsavtaler som opprettes med operatøren på feltet eller rørledningsoperatøren reguleres av lovgivningen i det land hvor operatøren er rettighetshaver. Regjeringene skal søke å utvirke at alle arbeidstakere blir dekket av sosiale trykdeordninger. Det kan bli aktuelt å etablere særskilte ordninger for å regulere spørsmål av felles interesse vedrørende sosialtrygd, arbeidervern og arbeidsforhold.

De to lands regjeringer kan i fellesskap eller hver for seg iverksette spesielle tiltak i tilfelle av en nasjonal eller internasjonal krisesituasjon.

En kommisjon bestående av tre representanter fra hvert land skal opprettes med det formål å lette gjennomføringen av overenskomsten og å drøfte spørsmål som regjeringene forelegger for dem. Tvister som ikke har kunnet løses i kommisjonen eller ved forhandlinger mellom regjeringene, skal løses ved voldgift.

Overenskomsten skal ikke forstås slik at den berører den alminnelige jurisdiksjon som hvert land etter folkeretten har over sin kontinentalsokkel eller slik at den begrenser eller foregriper anvendelsen av hvert lands lovgivning eller deres domstolars utøvelse av jurisdiksjon i overensstemmelse med folkeretten. Installasjonene skal eies av rettighetshaverne sammen, men installasjonene på norsk side skal være underlagt norsk jurisdiksjon, og installasjonene på britisk side skal være underlagt britisk jurisdiksjon.

Overenskomsten trer i kraft når de to regjeringer har underrettet hverandre om at de nødvendige interne krav er oppfylt. Den kan til enhver tid ved avtale endres eller bringes til opphør.

Skattlegging m. v.

De to Frigg-delegasjoner nedsatte på et tidlig tidspunkt hver sin underkomité for skattespørsmål som ble gitt i mandat å utrede de skattemessige aspekter vedrørende en unitisering av Frigg-feltet, samt søke å komme til enighet om et forslag til en løsning av de skattemessige problemer. Mandatet ble senere utvidet til også å omfatte de skattemessige sider ved en rørledningstransport fra Frigg-feltet til Skottland.

Fra norsk side har disse forhandlinger vært ført av direktør Kjell Mathisen og byråsjef Harald Eikesdal fra Finansdepartementet og underdirektør Ivar Tangen fra Industridepartementet.

Når det gjelder de skattemessige spørsmål vedrørende unitiseringen av Frigg-feltet, viste det seg snart at de to lands representanter var enige om hovedprinsippene. En ville søke en skatteløsning som lå så nær opp til selskapenes unitiseringsavtale som mulig. Skatteprinsippene er basert på at de to land beskatter den faktiske årlige produksjon i henhold til den reservoardeling som vil bli fastsatt i henhold til overenskomsten. Dette grunnlag vil bli korrigert med over- eller under- "lifting" i tidligere år. Skattebestemmelsene vedrørende unitiseringen er tatt inn i avtalens artikkel 9.

Når det gjelder skattleggingen av de inntekter som refererer seg til transport av gass gjennom de to Frigg-rørledninger, startet de to skattekomitéer med utgangspunkter som lå vesentlig fra hverandre. Britenes utgangspunkt var at siden rørledningene lå på britisk kontinentalsokkel, skulle all gass bortsett fra norsk Frigg-gass gjennom norsk rørledning gi grunnlag for britisk inntektsbeskatning av rørledningseierne. Bare norsk Frigg-gass gjennom norsk rørledning skulle være underkastet norsk skattejurisdiksjon.

Det norske utgangspunkt var basert på "kilde"-prinsipp, dvs. at transportinntekter av all norsk gass skulle beskattes til Norge og tilsvarende for Storbritannia, jfr. Ekofisk-avtalen.

Ut fra praktiske, administrative og kontrollmessige hensyn, og fordi en antok at dette ville gi omtrent tilsvarende fordeling av skattefundamentene som en løsning etter ovennevnte "kilde"-prinsipp, ble det fra norsk side foreslått at Storbritannia skulle beskatte all gass gjennom britisk rørledning, mens Norge skulle beskatte transportinntekter fra all gass gjennom norsk rørledning.

Avtalen en kom fram til regulerer beskatningsforholdene ved transport av Frigg-gassen, men utsetter reguleringen av transportinntektene for annen gass enn Frigg-gass til senere forhandlinger. Når det gjelder Frigg-gassen, bygger avtalen på den transportavtale som er inngått mellom de to grupper rettighetshavere. Avtalen går ut på at norske myndigheter forplikter seg til ikke å beskatte inntekt som oppbæres ved transport av norsk eller britisk Frigg-gass i britisk rørledning. Videre har en fra norsk side akseptert at selvkosttariff ved transport av britisk Frigg-gass i norsk rørledning skal legges til grunn ved beskatningen av de norske rørledningseierne. På tilsvarende måte har Storbritannia forpliktet seg til ikke å beskatte inntekt som oppbæres ved transport av norsk eller britisk Frigg-gass i den norske rørledning. Likeledes har britene akseptert at selvkosttariff ved transport av norsk Frigg-gass i britisk rørledning skal legges til grunn ved

beskatningen av de britiske rørledningseierne.

Det ville selvsagt vært ønskelig at alle spørsmål ble løst i det foreliggende avtaleverk. På den annen side har man oppnådd et resultat som, så langt det rekker, antas fullt ut å tilfredsstille norske interesser.

De materielle bestemmelsene vedrørende beskatning av transportfunksjonen er ikke tatt inn i selve overenskomsten, men i en særskilt brevveksling i henhold til overenskomstens artikkel 20. Brevvekslingen fant sted samtidig med at selve overenskomsten ble undertegnet, men dens bestemmelser vil få virkning først fra det tidspunkt overenskomsten trer i kraft. Teksten til det norske brev følger som trykt vedlegg til denne proposisjon. Tilsvarende brev er mottatt fra britisk side.

Årsaken til at en valgte brevveksling, er bl.a. at en fant at det var mange detaljer som måtte legges til grunn for avtalen om beskatningen.

I et vedlegg til brevene har de to regjeringer gitt uttrykk for hvilke tariffer som skal gjelde for transport av Frigg-gass.

Til de enkelte bestemmelser i utkastet til overenskomst bemerkes:

Til innledningen

Innledningsvis vises til overenskomsten mellom Norge og Storbritannia om kontinentalsokkelen mellom de to land av 10. mars 1965. I 4. avsnitt er det fastslått at regjeringene ønsker å inngå de nødvendige avtaler om felles utnyttelse og transport "før produksjonen begynner", idet en har lagt vekt på at en eventuell tidsforskyvning i utbyggingstempoet mellom rettighetshaverne til et og samme reservoar ikke skal kunne gi rett til ensidig uttapping. For Frigg-reservoarets vedkommende så det en tid ut til å være teknisk mulighet for en ensidig produksjon fra britisk side, fordi felt-utbyggingen var kommet lengst på britisk side og den britiskeide rørledningen først vil bli driftsklar. For Frigg-reservoarets vedkommende må muligheten for slik ensidig utnyttelse antas å bli utelukket som følge av overenskomsten og avtalene mellom rettighetshaverne.

Til artikkel 1

1. ledd. Definisjonen av Frigg-reservoaret er inntatt i artikkel 30. En rekke forslag ble diskutert før en kom fram til en omforent tekst. Frigg-reservoaret er identifisert både ved dets geografiske plassering og ved henvisning til 4 brønner som er nærmere beskrevet i vedlegg B. I tillegg til selve hovedreservoaret, skal også reservoaret eller strukturer hvorfra gass ved produksjonsstart er i stand til å strømme inn i hovedreservoaret, ansees for å være en del av Frigg-reservoaret. Hensikten med denne formulering er å sikre at all gass som faktisk blir uttappet inngår i fordelingen av Frigg-reservoaret. Betydningen av at slike reservoarer eller strukturer er med i fordelingen fremgår av artikkel 3, 3. ledd, hvor det presiseres at den samlede mengde gass hvert av de to land har mottatt når produksjonen opphører, skal tilsvare "den endelige fordeling av den gass som opprinnelig var til stede i reservoaret".

2. ledd. I tilfelle uoverensstemmelse mellom overenskomsten og de forskjellige avtaler mellom rettighetshaverne, skal overenskomsten gjelde foran avtalene. Avtalene mellom rettighetshaverne skal godkjennes av de to regjeringer. Også tilleggsavtaler mellom rettighetshaverne skal tilstilles regjeringene, som kan kreve endringer eller tillegg til disse. De to forhandlingsdelegasjoner har gjennomgått rettighetshavernes hovedavtale, operatøravtale og avtale om fremgangsmåten ved fordelingen av feltet. I samarbeid mellom Industridepartementet og Department of Energy er det fra norsk og britisk side i fellesskap krevet visse endringer i rettighetshavernes avtaler. Det er oppnådd enighet med rettighetshaverne om de endringer som skal foretas for å bringe avtalene i overensstemmelse med overenskomsten.

3. ledd. Inneholder prosedyreregler for endring av rettighetshavernes avtaler.

Til artikkel 2

1. ledd. Nøyaktig geografisk plassering av grenselinjen mellom de to lands kontinentalsokler har stor betydning. Dette viste seg å bli et av de vanskeligste punkter under forhandlingene, ikke fordi det var uenighet om ønskeligheten av nøyaktig plassering, men fordi posisjoneringsarbeidet viste seg å være uhyre komplisert og fordi en på begge sider var usikker på hvilke rettslige konsekvenser en geografisk plassering foretatt på et bestemt tidspunkt skulle gis for fremtiden. De to forhandlingsdelegasjoner fikk gjennom sine respektive departementer igangsatt et samarbeid mellom fagetatene i de to land (Norges Geografiske Oppmåling på norsk side, Ordnance Survey og Directorate of Military Survey på britisk side). Disse fagetater samarbeider nå med sikte på å posisjonere grenselinjen mellom de to lands kontinentalsokler og å posisjonere Frigg-installasjonene i Europeisk Datum 1950.

2. ledd. Rettighetshaverne til Frigg-reservoaret inngikk 22. mai 1973 en avtale om å engasjere en uavhengig konsulent til å fremme forslag til bestemmelse av Frigg-reservoarets grenser, de totale reserver og fordelingen av reservene mellom den norske og den britiske kontinentalsokkel. Etter den opprinnelige avtale skulle konsulentens forslag fremmes innen 30. september 1974, men av en rekke grunner er forslag ennå ikke fremmet, bl.a. fordi det viste seg nødvendig å bore ytterligere brønner. Rettighetshaverne har seg imellom avtalt at konsulentens forslag skal være bindende mellom dem, men regjeringene står fritt til å vurdere forslaget og eventuelt avtale eller få fastsatt ved voldgift i henhold til overenskomstens § 28 en annen bestemmelse av reservoarets grenser, de totale reserver og fordelingen. En slik annen fastsettelse av regjeringene er bindende for rettighetshaverne, jfr. artikkel 1, 2. ledd.

3. ledd fastslår at hvis produksjonen begynner før fastsettelse i henhold til 2. ledd er foretatt, skal en såfremt rettighetshaverne ikke foreslår noe annet, midlertidig legge til grunn at reservoaret er likelig fordelt mellom de to lands kontinentalsokler, dog uten at dette skal anses som uttrykk for hvilken fordeling m.v. som er den riktige. Bestemmelsene om midlertidig likefordeling må antas å være en rimelig løsning på bakgrunn av den betydelige usikkerhet om reservoarets virkelige fordeling som gjorde seg gjeldende under hele forhandlingsperioden. Hvis produksjonen kommer i gang før fordeling m.v. i henhold til 2. ledd er foretatt, og følgelig likefordelingsregelen er kommet til anvendelse i tidsrommet mellom produksjonsstart og tidspunktet for fastsettelse av fordelingen av produksjonen, foretas en utjevning av den eventuelle ubalanse som i mellomtiden har oppstått som følge av den midlertidige likefordeling.

4. ledd henviser til voldgiftsbestemmelsen i artikkel 28 i tilfelle regjeringene ikke blir enige om fordelingen av reservene m.v. innen ett år etter produksjonsstart.

5. ledd tar sikte på den situasjon at en eller noen av rettighetshaverne til Frigg-reservoaret ønsker boret brønner med det formål å fastslå grensene, størrelsen eller fordelingen av feltet, og en slik eller slike brønner må plasseres på en kontinentalsokkel hvor vedkommende rettighetshaver(e) ikke har utvinningstillatelse. Den regjering på hvis kontinentalsokkel en slik brønn ønskes boret, er forpliktet til å gi borettillatelse på vanlige sikkerhetsmessige vilkår, selv om formålet med brønnen kan være å søke å bevise at vedkommende regjering's rettighetshaveres andel av reservoaret er mindre enn antatt.

Til artikkel 3

1. ledd inneholder bestemmelser om revurdering av fordelingen m.v. av reservoaret. I litra c) har man særlig tatt sikte på den situasjon at det oppdages reservoarer som avgir gass til hovedreservoaret, og at gass fra et slikt reservoar allerede fra starten av var i stand til å strømme inn i hovedreservoaret. Hvis gasstrømmen er av noen betydning, skal fordelingen m.v. av hele Frigg-reservoaret revurderes utenom den 4-årige revisjon i henhold til litra b. Slik 1. ledd er utformet, må det antas at de periodiske revurderinger i henhold til litra b) skal gjennomføres uforstyrret av eventuelle mellomliggende revurderinger i henhold til litra c).

2. ledd kommer til anvendelse dersom Frigg-reservoaret, enten fra første fordeling m. v. eller ved senere revurderinger, viser seg å strekke seg inn i et område som dekkes av utvinningstillatelser tildelt andre selskaper enn de som er parter i de avtaler som er nevnt i artikkel 1, 2. ledd. Regjeringene er enige om å kontrollere innholdet av de avtaler som blir inngått i henhold til denne bestemmelse. På det nåværende stadium er det klart at selskapene Esso Exploration Norge Inc. på norsk side og British Petroleum på britisk side begge er rettighetshavere til små andeler av Frigg-reservoaret. Særlige avtaler må derfor inngås med disse selskaper under hensyntagen til artikkel 1, 2. ledd.

3. ledd viser til bestemmelsene i artikkel 2 vedrørende konsultasjoner og voldgift mellom regjeringene og til at rettighetshaverne skal fremme forslag til regjeringene i forbindelse med en revurdering av fordelingen m.v. av reservoaret. Videre fastslås i 3. ledd at den endelige fordeling mellom de to land av uttatt gass fra reservoaret skal tilsvare fordelingen av gassen i reservoaret mellom de to lands kontinentalsokler før produksjonen begynte. Eventuelle forskyvninger av gassmengdene i reservoaret som følge av at gass blir tatt ut, skal følgelig ikke medføre noen endring i fordelingen.

Når fordelingen av reservene justeres som følge av en revurdering i henhold til artikkel 3, 1. ledd, skal andelen av den gass som deretter uttas henholdsvis av de norske og de britiske rettighetshavere være slik at ubalanse i forholdet mellom akkumulert uttak før justeringen og den nye fordeling blir kompensert, jfr. også artikkel 2, 3. ledd.

4. ledd reguleres den situasjon at gass som ikke var i stand til å strømme inn i Frigg-reservoaret ved produksjonsstart, og følgelig ikke er en del av Frigg-reservoaret slik dette er definert i artikkel 30 nr. 1, på et senere tidspunkt begynner å strømme inn i Frigg-reservoaret. Sannsynligheten for at dette skal skje er vanskelig å vurdere, men den er trolig liten. Hvis slik strømming av gass blir bevist, er imidlertid regjeringene enige om å konsultere hverandre bl.a. med sikte på å finne en

fordeling mellom Frigg-reservoaret og slik annen gass og for å vurdere de tiltak som for øvrig må treffes.

Til artikkel 4

I henhold til denne bestemmelse skal regjeringene pålegge sine respektive rettighetshavere å utarbeide en plan for å sikre en forsvarlig utnyttelse av Frigg-reservoaret. En sikter med dette til såkalte konvensjonstiltak, jfr. kgl. resolusjon av 8. desember 1972 § 38, litra f. Fordi Frigg-reservoaret utnyttes i fellesskap med britiske rettighetshavere, må slike tiltak iverksettes i samarbeid med britiske myndigheter.

Til artikkel 5

I henhold til denne artikkel skal det være en felles operatør for utbygging og drift av alle installasjonene på Frigg-feltet. Regjeringene har forbeholdt seg å godkjenne rettighetshavernes valg av en slik operatør, hvilket selvfølgelig også gjelder ved eventuelt skifte av felles operatør.

Rettighetshaverne har ved avtale av 14. juli 1974 utpekt Elf Norge A/S som felles operatør.

Til artikkel 6

1. ledd fastslår at personell og materialer uten hindringer skal kunne overføres mellom alle installasjonene. En har spesielt hatt for øyet bestemmelser vedrørende toll, importregulering, immigrasjon m.m. som, i den utstrekning de i henhold til hvert lands interne lovgivning blir gjort gjeldende for kontinentalsokkelen, vil kunne skape problemer for den felles utbygging.

2. ledd gjelder landing av skip og luftfartøyer. For så vidt gjelder skip, skal landingsutstyr (fortøyninger, fendere, kraner osv.) på samtlige installasjoner være tilgjengelige for alle skip, uansett nasjonalitet, forutsatt at de har et lovlig ærend til installasjonene. Bestemmelsen tar ikke sikte på å endre reglene for gjennomfart og virksomhet innen sikkerhetssonen. Når det gjelder luftfartøyer, vil adgangen til landing på Frigg-installasjonene være begrenset til norske og britiske luftfartøyer. De nærmere regler vil bli avtalt mellom Luftfartsdirektoratet og de britiske luftfartsmyndigheter.

Til artikkel 7

Artikkel 7 fastslår at hver regjering har den endelige myndighet til å fastsette sikkerhetstiltak for Frigg-installasjoner som befinner seg på dens kontinentalsokkel (2. ledd), men regjeringene skal rådføre seg med hverandre for å oppnå, så langt det er mulig, ensartede sikkerhets- og konstruksjonsregler for alle installasjoner. Forhandlingsdelegasjonene var enige om at ensartede regler medfører en rekke fordeler, men også om at det ikke kunne komme på tale å overlate noen endelig myndighet til å fastsette sikkerhets- og konstruksjonsregler til den annen regjering for installasjoner plassert på egen kontinentalsokkel. I artikkel 7, jfr. artikkel 8, 1. ledd, forutsettes et nært samarbeid mellom de berørte myndigheter i de to land, hvilket burde bety en styrking av den sikkerhetsmessige kontroll. Av betydning for oss er at norske kontrollmyndigheter får anledning til å påvirke konstruksjons- og sikkerhetsreglene for innkvarteringsplattformen. Denne er plassert på britisk side, men det må antas at en stor del av personellet som blir boende der vil være nordmenn.

Det vil også være en driftsmessig fordel at sikkerhetskravene er mest mulig ensartede for alle installasjonene på Frigg-feltet.

2. ledd inneholder en spesialbestemmelse for rørledninger mellom installasjonene. Denne gjelder ikke for ilandføringsrørledningene.

3. ledd fastslår at offentlig kontroll m. v. av telekommunikasjonssystemet skal avtales mellom de berørte fagmyndigheter i de to land, dvs. Teledirektoratet og det britiske Home Office. Det har vært drøftelser mellom fagmyndighetene, og utkast til avtaletekster er utarbeidet.

Artikkel 7, 3. ledd, er på norsk side utarbeidet i samråd med Teledirektoratet.

Til artikkel 8

I henhold til 1. ledd skal de to regjeringer oppnevne inspektører som skal påse at sikkerhets- og konstruksjonsreglene etterleves. Som hovedregel er hvert lands inspektørers myndighet begrenset til landets egen kontinentalsokkel. Den omstendighet at anlegget for utvinning av Frigg-gass er et integrert anlegg som er plassert delvis på norsk og delvis på

britisk kontinentalsokkel, har nødvendiggjort visse tillemplinger av hovedregelen. Kontrollinstitusjonene skal rådføre seg med hverandre (1. og 5. ledd), inspektørene skal ha gjensidig adgang til informasjon og installasjoner (2. ledd), inspektørene skal samarbeide (3. ledd) og kan oppfordre hverandre til å utøve sin myndighet. I alvorlige krisesituasjoner kan en inspektør fra ett land om nødvendig og på visse vilkår stoppe deler av eller hele driften av anleggene, uansett på hvilken kontinentalsokkel anlegget er plassert (4. ledd).

Fra norsk side søkte en opprinnelig å gi hvert lands inspektører direkte inspeksjonsadgang for alle installasjonene, uansett plassering, idet en antok at en slik ordning ville bidra til å effektivisere inspeksjonen. Det var imidlertid ikke mulig å få britene med på dette, da de anså seg avskåret fra å gi utlendinger adgang til myndighetsutøvelse på områder som er underlagt britisk jurisdiksjon. Resultatet av forhandlingene ble den begrensede adgang til myndighetsutøvelse som gjelder for krisesituasjoner i henhold til 4. ledd.

Til artikkel 9

Skattleggingen av inntekter som oppbæres av utnyttelsen av Frigg-reservoaret skal fordeles slik at hver regjerings rettighetshavere skattlegges for inntekten fra den andel av produksjonen av gass som tilfaller den i henhold til den endelige fordeling av Frigg-reservoaret. Imidlertid skal beskatningen i det enkelte år skje på grunnlag av den mengde gass som er tilfalt de enkelte rettighetshavere i vedkommende år. Det er således ikke spørsmål om fra hvilken av de to lands kontinentalsokkel gassen rent fysisk kan anses å stamme, men om en fordeling på grunnlag av den avtalte, og eventuelt senere justerte, fordeling av feltet. Produksjonsavgifter og avgifter og skatter som beregnes på grunnlag av mengden eller verdien av produksjonen skal fordeles på samme måte. Hovedregelen for formuesbeskatningen er at hver regjering kan beskatte sine rettighetshavere i forhold til disse eierinteresser i installasjonene, uansett om disse fysisk befinner seg på den ene eller annen side av deelinjen mellom de to lands kontinentalsokler. I hovedavtalen mellom rettighetshaverne er det bestemt at eierinteressene i aktiva skal fordeles på samme måte som feltet. Fordelingen av feltet får dermed også avgjørende innflytelse for fordelingen av retten til formuesbeskatning mellom regjeringene. Eventuell gevinstbeskatning skal fordeles på samme måte.

Til artikkel 10

Hensikten med denne bestemmelse er å unngå overdragelser m.v. av rettigheter i henhold til en utvinningstillatelse gitt av en regjering før regjeringene har rådført seg med hverandre. På bakgrunn av de kompliserte og omfattende rettslige og økonomiske forhold som består mellom rettighetshaverne og regjeringene, er det til enhver tid av betydning å kunne kontrollere hvilke selskaper som opptrer på rettighetshaversiden. Konsultasjonsordningen tar sikte på å dekke det behov en regjering har for å kunne holde seg orientert om sammensetningen av rettighetshaverinteressene på det annet lands kontinentalsokkel.

Til artikkel 11

Bestemmelsen i 1. ledd innebærer at utvinningen av Frigg-gass skal fortsette selv om en utvinningstillatelse utløper, blir oppgitt eller tilbakekalt. Slik fortsatt produksjon skal finne sted i henhold til det samme rettslige og økonomiske regime som eksisterte før oppgivelsen, tilbakekallelsen eller utløpet av en utvinningstillatelse. Det er imidlertid hver regjerings sak å utpeke en ny rettighetshaver, uten forpliktelse til å konsultere den annen regjering. Den regjering som utpeker en ny rettighetshaver, må påse at denne trer inn i avtaleverket som består mellom rettighetshaverne, eventuelt med endringer som de to regjeringer måtte bli enige om. Regjeringene skal også påse at det blir foretatt de nødvendige tilpasninger i avtaleverket mellom partene, jfr. 2. ledd.

Hensikten med artikkel 11 er at den felles interesse av utnyttelsen av Frigg-feltet skal beskyttes mot skadelige følger av endringer i forholdet mellom en regjering og dens rettighetshavere. Det er selvsagt ikke hensikten med artikkel 11 å forlenge varigheten av gassutvinningen utover det som er forsvarlig på et økonomisk og sikkerhetsmessig grunnlag.

Til artikkel 12

I tilfelle det blir ledig kapasitet på Frigg-installasjonene, kan en regjering, etter å ha rådført seg med den annen regjering, tillate at slik kapasitet utnyttes for andre formål enn utvinning av Frigg-gass. Slik tillatelse kan en regjering bare gi vedrørende installasjoner som er plassert på dens egen kontinentalsokkel.

2. ledd stadfester regjeringenes rett til hver for seg å kreve produksjonsavgift i form av utvunnet gass, jfr. artikkel 16, 1. ledd.

Del II. Overføring av gass fra Frigg-reservoaret

Til artikkel 13

1. ledd fastslår at Frigg-gass skal overføres til Storbritannia via to rørledninger, kalt henholdsvis "den norske rørledningen" og "den britiske rørledningen". Hva dette innebærer, er nærmere definert i artikkel 30 nr. 4 og 5. Start- og endepunktene er definert på samme måte som gassrørledningen Ekofisk-Emden. Dette innebærer at rettighetshavernes terminalanlegg rettslig og økonomisk er å anse som en del av de to rørledninger, idet målestasjonen er plassert ved inngangen til British Gas Corporations mottaksanlegg. En "mellom-plattform" vil bli plassert omlag midtveis mellom Frigg-installasjonene og ilandsføringsstedet i St. Fergus i Skottland. Denne plattformen vil bære kompressorer for begge rørledningene. Selve plattformen er underlagt britisk jurisdiksjon. Imidlertid skal apparaturen på plattformen som betjener den norske rørledningen, være underlagt rettsreglene for denne rørledningen, herunder også skattebestemmelsene. Den nærmere avgrensning av denne apparaturen vil muligens by på visse praktiske problemer som må løses når detaljene for installasjonene på plattformen er nærmere fastlagt. Et problem som må løses er at enkelte deler av apparaturen vil betjene begge rørledningene, f.eks. for så vidt angår kraftforsyning og oppholdskvarterer.

I 2. ledd er det fastslått at den norske rørledningen skal eies av norske juridiske personer. I henhold til rørledningstillatelsen meddelt ved kgl. resolusjon av 21. juni 1974, er eierne av den norske rørledningen Norsk Hydro A/S, Elf Norge A/S, Total Marine Norsk A/S, Aquitaine Norge A/S og Den norske stats oljeselskap a.s., dvs. de samme selskaper som er rettighetshavere til blokk 25/1, altså til nesten hele den norske del av Frigg-reservoaret. I motsetning til opplegget for Ekofisk-rørledningene, har en ikke funnet det hensiktsmessig å opprette egne selskaper til å eie og drive rørledningen. Bortsett fra justering av teksten som følge av denne forskjell, og en liten språklig endring, er artikkel 13, 2. ledd identisk med artikkel 4 i Ekofisk-Teesside-overenskomsten.

I løpet av høsten 1975 vedtok Storbritannia ny lovgivning bl.a. vedrørende rørledninger på britisk kontinentalsokkel. Lovgivningen gir relativt vide fullmakter til å regulere legging og drift av rørledninger på den britiske kontinentalsokkel. Lovgivningen gjelder i prinsippet også for den norske rørledningen. Den norske forhandlingsdelegasjon tok opp forholdet mellom den nye britiske lovgivning og overenskomstens bestemmelser vedrørende den norske rørledningen. Formannen for den britiske delegasjon kommenterte henvendelsen i et brev av 26. mai 1975, som i norsk oversettelse lyder:

"Da vi møttes den 17. september for å drøfte de implikasjoner som lovforslaget om petroleum og undersjøiske rørledninger (Petroleum and Submarine Pipelines Bill), som da var forelagt Parlamentet og som senere er trådt i kraft, ville få for den foreslåtte Frigg-overenskomst, ba De meg opplyse om hvilken virkning den vedtatte lov ville få for den norske rørledning fra Frigg-feltet til Det Forente Kongerike. De stilte også spørsmålet om denne rørledningen ville bli unntatt fra bestemmelsene om tvungen deling av transportkapasiteten og tvungen transportrett for andre, sikkerhetsforskrifter og inspeksjon.

Selv om den norske rørledning i lovens forstand er en såkalt kontrollert rørledning og omfattes av dens bestemmelser, inneholder loven ingen bestemmelser om tvungen deling av transportkapasiteten, tvungen transportrett for andre, sikkerhetsforskrifter og inspeksjon som skulle medføre at ministeriet (Secretary of State) vil være henvist til å overtre de bestemmelser som er forutsatt i utkastet til overenskomst om Frigg-feltet. Det sier seg selv at ministeriet (Secretary of State) vil være bundet av overenskomstens bestemmelser når avtalen trer i kraft."

Etter dette må det antas å være på det rene at den konkurrerende britiske jurisdiksjon over den norske rørledningen i henhold til artikkel 13, 2. ledd ikke vil kunne anvendes i strid med overenskomstens bestemmelser.

Den britiske rørledning har sitt utgangspunkt på britisk kontinentalsokkel og går således i hele sin lengde over britisk territorium. Forhandlingsdelegasjonene har oppfattet jurisdiksjonen over denne rørledning som en intern britisk sak, og en har derfor ikke ansett det nødvendig spesielt å avtale noe om jurisdiksjonen over denne rørledningen i overenskomsten.

3. ledd fastsetter at traséen for den norske rørledningen skal godkjennes av begge regjeringer. Den britiske rørlednings-trasé er en sak for den britiske regjering alene.

I 4. ledd forplikter den britiske regjering seg til å gi eierne av den norske rørledningen alle nødvendige samtykke og tillatelser, jfr. 2. ledd om konkurrerende britisk jurisdiksjon. Bestemmelsen må forstås slik at dersom rørledningseierne har oppfylt de betingelser som britene med hjemmel i intern lov, begrenset av folkeretten og overenskomsten kan stille, har de krav på å få tillatelse eller samtykke, uansett om den britiske regjering ellers måtte ha en diskresjonær adgang til å nekte dette.

Etter 5. ledd skal samtykke og tillatelser utveksles mellom regjeringene, og i 6. ledd er det avtalt at endringer i eller overdragelser av samtykke og tillatelser ikke skal tillates eller foretas før regjeringene har konsultert hverandre.

Til artikkel 14

Bestemmelsene i artikkel 14 om godkjenning av rørledningseiernes avtaler med hverandre om legging og drift av rørledningene tilsvarer bestemmelsene i artikkel 1, 2. og 3. ledd. Forskjellen i formuleringen av regjeringenes forpliktelser har sammenheng med visse interne britiske hjemmelsspørsmål, som imidlertid opplyses å være løst ved avtale mellom den britiske regjering og de britiske rettighetshavere/rørledningseiere.

Til artikkel 15

Proseduren for utpeking og godkjenning av rørledningsoperatør tilsvarer den som gjelder for utvinningsoperatøren i henhold til artikkel 5.

Til artikkel 16

Første transportprioritet for Frigg-gass i begge rørledningene er fastslått i §16, 1. ledd. I henhold til 2. ledd er regulering av transport av andre hydrokarboner enn Frigg-gass i den norske rørledningen tillagt den norske regjering, i den britiske rørledningen den britiske regjering, dog slik at regjeringene skal rådføre seg med hverandre. I avtalen mellom rettighetshaverne er de nærmere regler for transportprioriteter trukket opp.

Til artikkel 17

Bestemmelsen om anvendelse av sikkerhetsregler tilsvarer Ekofisk-Teesside-overenskomstens artikkel 8. Hvis de to regjeringer ikke blir enige, kan det bli tale om kumulative regler.

2. ledd inneholder særbestemmelser for telekommunikasjons- systemene.

I 3. ledd har en avtalt en konsultasjonsprosedyre vedrørende sikkerhetsregler for såvidt gjelder installasjoner og utstyr som utformes og monteres i forbindelse med den britiske rørledningen, men som senere også skal betjene den norske, jfr. definisjonen av rørledningene i artikkel 30.

Til artikkel 18

I henhold til 1. ledd skal hver regjering utnevne inspektører med oppgave å overvåke at konstruksjons- og sikkerhetsbestemmelsene overholdes. Begge lands inspektører skal sikres adgang til begge rørledningene (2. ledd), men kan ikke direkte utøve myndighet for så vidt gjelder rørledning som er underlagt den annen regjeringens jurisdiksjon, jfr. artikkel 8, 3. ledd, bortsett fra i krisesituasjoner i henhold til artikkel 18, 3. ledd, sml. artikkel 8, 4. ledd.

Statens Oljedirektorat har innledet et nært samarbeid med Departement of Energy, jfr. henvisningen i artikkel 18, 4. ledd til konsultasjonsbestemmelsen i artikkel 8, 5. ledd.

Til artiklene 19 og 20

Regler for beskatning av inntekt som oppbæres ved overføring av Frigg-gass gjennom de to rørledningene, samt formues- og gevinstbeskatning i tilknytning til rørledningene, er ikke inntatt i overenskomsten, men forutsettes avtalt særskilt i en brevveksling mellom de to regjeringer. Det er oppnådd enighet om teksten til slik brevveksling, som ble foretatt samtidig med at nærværende overenskomst ble undertegnet, men som vil få virkning først når overenskomsten trer i kraft. I den norske regjeringens brev til den britiske regjering erklærer den norske regjering at en ikke vil anse transport av Frigg-gass som tilhører de britiske rettighetshavere i den britiske rørledning for å gi grunnlag for inntektsbeskatning i Norge. Heller ikke vil det danne grunnlag for inntektsbeskatning i Norge om Frigg-gass som tilhører den norske regjeringens rettighetshavere blir transportert i den britiske rørledning og det for slik transport blir beregnet en selvkosttariff, dvs. en tariff som tilsvarer alle kostnader inklusive avskrivninger, men som ikke inneholder noe fortjenesteelement. Videre erklærer den norske regjering at en slik selvkosttariff vil bli akseptert for skatteformål når det gjelder transport av Frigg-gass som tilhører den britiske regjeringens rettighetshavere i den norske rørledning. I sitt brev til den norske regjering har den britiske regjering erklært å ville legge de samme prinsipper til grunn for så vidt gjelder inntektsbeskatningen til Storbritannia.

I tilfelle det blir aktuelt å transportere annen gass enn Frigg-gass, skal beskatning av inntekt av transport av slik gass være gjenstand for senere drøftelser.

Formues- og gevinstbeskatning av en rørledning kan foretas i det land hvor eierne av denne rørledning er rettighetshavere.

Operatørens inntekter i egenskap av sådan skal bare kunne skattlegges i det land hvor operatøren er rettighetshaver.

I tilfelle av vesentlige endringer i et lands skattesystem, skal regjeringene rådføre seg med hverandre for å vurdere hvor vidt det må avtales forandringer.

I et vedlegg til brevene er det gitt uttrykk for hvilke tariffer som er forutsatt for transport av Frigg-gass.

Til artikkel 21

1. ledd tilsvarer artikkel 11, 1. ledd, dog med den endring at regjeringene må være enige om at det er behov for fortsatt drift av den rørledning det gjelder før tiltak som nevnt i litra a-c iverksettes.

2. ledd tilsvarer artikkel 11, 2. ledd.

I henhold til rørledningstillatelsen som er gitt Petronordgruppen 21. juni 1974 § 2, jfr. § 24, har staten hjemfallsrett til den norske rørledningen hvis rørledningstillatelsen utløper eller tilbakekalles. Den norske regjering vil derfor i forhold til rettighetshaverne stå fritt til å gjennomføre de tiltak som er nevnt i artikkel 21.

Et særlig tilfelle er regulert i 3. ledd. Hvis f.eks. den norske regjering finner fortsatt drift av den norske rørledning upraktisk, skal den etter samråd med den britiske regjering søke å utvirke at denne kan få overta driften av rørledningen dersom denne er interessert. Bakgrunnen for bestemmelsen er regjeringenes gjensidige interesse i at transportsystemet kan utnyttes så langt det er praktisk mulig for å oppnå en økonomisering med ressurser. Det skal betales vederlag for overtakelsen og driften av en rørledning i henhold til 3. ledd. Hvem som skal motta vederlaget, er selvsagt avhengig av hvem som på det aktuelle tidspunkt er eier av rørledningen. Før utløpet, eventuelt tilbakekallet, av rørledningstillatelsen vil rettighetshaverne være eiere av rørledningen. Den regjering som overtar driften av en rørledning, overtar også ansvaret for avsondring eller fjerning av de deler av rørledningen som ikke er i bruk. For øvrig, hvis den britiske regjering ikke ønsker å overta den norske rørledningen i henhold til artikkel 21, 3. ledd, kan den norske regjering kreve at rettighetshaverne fjerner rørledningen, jfr. rørledningstillatelsens § 2. Regjeringene har imidlertid ikke i overenskomsten påtatt seg noen plikt til å kreve slik fjerning av rørledningene.

Del III. Alminnelige bestemmelser.

Til artikkel 22

I første ledd fastsettes de minimumskrav regjeringene er enige om at målesystemet skal tilfredsstillende. Kontrollmyndighetene skal samarbeide om utforming, montering og overvåking av målesystemet, uansett hvor de forskjellige deler av systemet er plassert.

Kalibrering faller i to deler. Den første er den som skjer ved montering og er dekket under 1. ledd. Senere har man en regelmessig kontroll. Hyppigheten av denne kontroll må avtales mellom kontrollmyndighetene på bakgrunn av de erfaringer man får bl.a. vedrørende apparaturens nøyaktighet og driftssikkerhet.

Til artikkel 23

Regjeringene har forpliktet seg til overfor hverandre å gjøre hva de kan for å forhindre forurensningsskader som følge av utvinning og transport av Frigg-gassen. I motsetning til Ekofisk-overenskomstene har en ikke tatt sikte på å regulere erstatningsansvaret for eventuelle forurensningsskader. Dette spørsmål er for tiden gjenstand for internasjonale drøftelser med sikte på å nå fram til generelle bestemmelser for petroleumsaktiviteten i Nordsjøområdet.

Til artikkel 24

I 1. ledd tar en sikte på å fjerne, eller i alle fall redusere, den uklarhet som råder om rettsreglene for arbeidsavtaler.

Hovedregelen er at operatørens hjemlands rett skal gjelde for de arbeidsavtaler operatøren inngår, dvs. at utvinningsoperatørens arbeidsavtaler er underlagt norsk rett og rørledningsoperatørens avtaler britisk rett, med mindre den enkelte arbeidstaker krever noe annet. For alle andre avtaler enn arbeidsavtaler gjelder de vanlige lovvalsregler.

I 2. ledd påtar regjeringene seg å sørge for at alle ansatte er trygdet, men samtidig unngå dobbelt trygding. I samråd med Sosialdepartementet og Rikstrygdeverket gikk en fra norsk side inn for en prinsippløst i 4. ledd om at spørsmål vedrørende trygding, arbeidervern og arbeidsforhold søkes løst i særlige overenskomster mellom de to regjeringer.

I henhold til 3. ledd skal regjeringene, når de anvender sin arbeidervern-lovgivning, ta hensyn til at Frigg-operasjonene er et internasjonalt samarbeidsprosjekt. Betydningen av bestemmelsen er særlig at en regjering ved anvendelsen av nasjonal arbeidervernlovgivning må ta hensyn til tilsvarende lovgivning i det annet land og søke å unngå motstridende påbud og samordne kravene til vernetiltak.

Til artikkel 25

Artikkelen omhandler utveksling av informasjon. Regjeringene er avhengige av informasjon fra både den norske og den britiske del av Frigg-reservoaret og installasjonene for å kunne utøve en effektiv sikkerhetsmessig teknisk kontroll og vurdere konserveringstiltak.

Til artikkel 26

I denne artikkel fastslås at i nasjonale eller internasjonale krisesituasjoner kan regjeringene anvende sin kriselovgivning, sammen eller hver for seg. For Norges vedkommende er det særlig kongelig resolusjon av 8. desember 1972 § 35, eller tilsvarende lovgivning, som det kan bli aktuelt å anvende. Bestemmelsen har en parallell i Ekofisk-Teesside-overenskomstens § 19, men er noe annerledes formulert. På grunn av gassens fysiske egenskaper og de godkjente gass- og salgskontrakter, er det usannsynlig at det kan bli aktuelt å anvende bestemmelsene i kgl. resolusjon av 8. desember 1972 § 34, annet ledd, om levering til dekning av nasjonalt behov. Situasjonen er i så måte vesentlig forskjellig fra Ekofisk-Teesside-rørledningen, hvorfra en som kjent ilandfører olje som meget lett lar seg transportere til Norge med skip.

Til artikkel 27

1. ledd bestemmer at det skal opprettes en konsultasjonskomisjon etter mønster av Ekofisk-overenskomstene. Uten at det uttrykkelig er sagt, slik som i Ekofisk-Emden-overenskomsten, må det antas at kommisjonen, hvis regjeringene ønsker det, også kan behandle skattespørsmål. Kommisjonen har etter denne artikkel ingen formell avgjørelsesmyndighet, men dens anbefalinger vil selvsagt veie tungt når beslutninger treffes i de kompetente organer.

Til artikkel 28

I første ledd henvises tvist om forståelsen eller anvendelsen av overenskomsten til konsultasjonskomisjonen, eller til avgjørelse ved forhandlinger mellom de to regjeringer. Etter krav fra de to lands regjeringer inneholder nå hovedavtalene mellom rettighetshaverne om felles utnyttelse (Frigg Field Main Agreement) og transport (Frigg Field Transportation Agreement) bestemmelser om at rettighetshaverne ikke kan gå til voldgift om tvister seg imellom før regjeringene er underrettet. Regjeringene kan intervensere og avgjøre tvister dersom offentlige interesser er involvert. Tvist mellom rettighetshaverne som regjeringene intervenserer i, skal i henhold til artikkel 28, første ledd, søkes løst i konsultasjonskomisjonen eller ved forhandlinger mellom regjeringene.

2. ledd er en voldgiftsbestemmelse av vanlig type.

Til artikkel 29

Denne artikkels 1. ledd inneholder reservasjoner vedrørende den alminnelige jurisdiksjon som hvert land i henhold til folkeretten har over sin kontinentalsokkel, og i 2. ledd presiseres at anvendelsen av hvert lands lovgivning og domsmyndighet i overensstemmelse med folkeretten ikke skal foregripes eller begrenses av overenskomsten.

Til artikkel 30

Definisjonene er kommentert i sine relevante sammenhenger.

Til artikkel 31

Overenskomsten trer i kraft når de to lands regjeringer har underrettet hverandre om at de nødvendige interne krav er oppfylt.

Overenskomsten kan ved avtale mellom partene når som helst endres eller bringes til opphør.

Overenskomsten har vært forelagt Industridepartementet, som har anbefalt at den inngås.

Utenriksdepartementet slutter seg til dette standpunkt.

Utenriksdepartementet

t i l r å r:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et fremlagt utkast til proposisjon til Stortinget om samtykke til å inngå en overenskomst mellom Regjeringen i Kongeriket Norge og Regjeringen i Det Forente Kongerike Storbritannia og Nord-Irland om utnyttelsen av Frigg-reservoaret og overføringen av gass fra dette til Det Forente Kongerike.

Vi, OLAV, Norges Konge,

g j ø r v i t t e r l i g:

Stortinget blir innbudt til å fatte vedtak om samtykke til å inngå en overenskomst mellom Regjeringen i Kongeriket Norge og Regjeringen i Det Forente Kongerike Storbritannia og Nord-Irland om utnyttelse av Frigg-reservoaret og overføringen av gass fra dette til Det Forente Kongerike.

Tilråding fra Utenriksdepartementet ligger ved i avtrykk.

Gitt på Oslo slott 14. mai 1976.

Under Vår hånd og rikets segl
OLAV
(L. S.)

_____
Odvar Nordli

_____
Dag Berggrav

Vedlegg

OVERENSKOMST MELLOM REGJERINGEN I KONGERIKET NORGE OG REGJERINGEN I DET FORENTE KONGERIKE STORBRIANNIA OG NORD-IRLAND OM UTNYTTELSEN AV FRIGG-RESERVOARET OG OVERFØRINGEN AV GASS FRA DETTE TIL DET FORENTE KONGERIKE

Regjeringen i Kongeriket Norge og Regjeringen i Det Forente Kongerike Storbritannia og Nord-Irland,

som tar i betraktning at boringen på kontinentalsokkelen tilhørende Kongeriket Norge og på kontinentalsokkelen tilhørende Det Forente Kongerike har påvist eksistensen av et gassreservoar, nå kalt Frigg-reservoaret, som strekker seg over delelinjen som er definert i Overenskomsten av 10. mars 1965 mellom de to Regjeringer om avgrensningen av kontinentalsokkelen mellom de to land;

som tar hensyn til Artikkel 4 i nevnte Overenskomst, hvoretter de to Regjeringene har forpliktet seg til etter samråd med rettighetshaverne, å søke å nå frem til enighet om den måte hvorpå et hvert slikt felt mest effektivt skal utnyttes og den måte utbyttet fra feltet skal fordeles;

som ønsker, før produksjonen begynner, å utarbeide bestemmelser for utnyttelsen av Frigg-reservoaret som en enhet, og å regulere visse andre spørsmål som vil oppstå i forbindelse med overføring av gass fra Frigg-reservoaret til Det Forente Kongerike ved to rørledninger som vil bli bygget for dette formål;

er blitt enige om følgende:

DEL I **Utnyttelse av Frigg-reservoaret**

Artikkel 1

1.
Gassen i Frigg-reservoaret og hydrokarboner som produseres med eller fra gassen (unntatt olje under gassen og gass og olje i andre lag), i denne Overenskomst kalt "Frigg-gass", skal utnyttes som en enhet ved hjelp av de installasjonene som er nevnt i Vedlegg A til denne Overenskomst. Bortsett fra at disse installasjonene fra tid til annen kan erstattes med installasjoner med tilsvarende formål og beliggenhet, skal Regjeringene påse at ingen andre installasjoner blir benyttet uten begge Regjeringers forhåndssamtykke.

2.
Hver Regjering skal kreve at de som er dens rettighetshavere på det tidspunkt denne Overenskomst undertegnes, inngår avtaler med de som på nevnte tidspunkt er den annen Regjeringens rettighetshavere, for å regulere utnyttelsen av Frigg-gass i overensstemmelse med denne Overenskomst. Disse avtaler er avhengige av de to Regjeringers godkjenning, og skal inneholde bestemmelser som sikrer at i tilfelle uoverensstemmelse mellom noen av disse avtaler og denne Overenskomst skal bestemmelsene i denne Overenskomst gå foran. Rettighetshaverne kan supplere de inngåtte avtaler med avtaler om regnskapsførsel, drift og andre spesielle sider ved utnyttelsen. De skal tilstille de to Regjeringer alle slike tilleggsavtaler innen 45 dager fra den dag tilleggsavtalene inngås eller denne Overenskomst undertegnes. De to Regjeringer kan kreve endringer i avtalene eller kreve inngåelse av slike ytterligere avtaler som Regjeringene blir enige om er nødvendige for å sikre en tilfredsstillende utnyttelse av Frigg-gass.

3.
Rettighetshaverne skal pålegges å fremlegge ethvert forslag om endring av noen av avtalene som er nevnt i punkt 2 i denne Artikkelen for de to Regjeringer til deres forhåndsgodkjenning. Slik godkjenning kan anses for gitt med mindre rettighetshaverne er blitt underrettet av en eller begge Regjeringer om det motsatte innen 45 dager etter fremleggelsen for begge Regjeringer.

Artikkel 2

1.
Regjeringene skal i fellesskap og på en måte som skal avtales, avmerke delelinjen som er definert i Overenskomsten av 10. mars 1965, og skal deretter i fellesskap bestemme med bindende virkning for denne Overenskomst, hver enkelt installasjons posisjon i forhold til delelinjen etter at installasjonen er plassert .

2.
De to Regjeringer skal rådføre seg med hverandre med sikte på å bli enige om en fastsettelse av grensene for, og de antatte samlede reserver i Frigg-reservoaret, og en fordeling av reservene i dette mellom kontinentalsokkelen tilhørende Kongeriket Norge og kontinentalsokkelen tilhørende Det Forente Kongerike. For dette formål skal rettighetshaverne pålegges å fremlegge for Regjeringene et forslag til slike fastsettelser.

3.
De to Regjeringer skal søke å komme til enighet om fordelingen av reservene i Frigg-reservoaret før produksjon av reservene begynner. Hvis dette ikke viser seg mulig, skal produksjonen i påvente av enighet foregå på basis av en foreløpig fordeling enten foreslått av rettighetshaverne, eller, hvis det ikke er fremlagt noe slikt forslag, på basis av likedeling. Slik foreløpig fordeling skal ikke ha noen innvirkning på noen Regjeringens standpunkt. Når Regjeringene er blitt enige om fordelingen, skal den omforente fordeling erstatte den foreløpige fordeling på samme måte som om det hadde vært foretatt en justering i henhold til Artikkelen 3.

4.

Hvis de to Regjeringer ikke kommer til enighet om noe forhold som skal omforenes i henhold til punkt 2 i denne Artikkel innen 12 måneder fra den dag produksjonen er påbegynt, skal spørsmålet avgjøres i henhold til bestemmelsene i Artikkel 28.

5.

Ingen av Regjeringene skal, med mindre sikkerhetsmessige hensyn tilsier noe annet, unnlate å meddele til den annen Regjerings rettighetshavere eller til noen på deres vegne, tillatelse til å bore brønner i overensstemmelse med de avtaler mellom rettighetshaverne som er nevnt i punkt 2 i Artikkel 1, såfremt hensikten er å fastsette Frigg-reservoarets grenser, de samlede reserver i dette eller fordelingen av reservene.

Artikkel 3

1.

Når grensene for Frigg-reservoaret, de samlede reserver og fordelingen av reservene er omforenet eller fastsatt i henhold til Artikkel 2, skal disse eller enkelte av dem vurderes på nytt hvis en av Regjeringene ber om det:

- a) på det tidspunkt produksjonen av Frigg-gass begynner;
- b) ved utløpet av hver fire-års periode etter denne dag;
- c) på ethvert annet tidspunkt når naturlig forekommende gassholdige reservoarer påvises å inneholde gass som var i stand til å strømme inn i Frigg-reservoaret ved produksjonsstart, og den Regjering som anmoder om vurderingen anser forholdet tilstrekkelig viktig til å berette en justering.

2.

Hvis en fastsettelse i henhold til Artikkel 2, eller en justering i henhold til denne Artikkel, fører til at Frigg-reservoarets grenser kommer til å omfatte et område av kontinentalsokkelen som noen innehar utvinningstillatelse til uten å være part i noen av avtalene som er nevnt i Artikkel 1 på tidspunktet for fastsettelsen eller justeringen, skal vedkommende og de rettighetshavere som er parter i disse avtalene pålegges å inngå en avtale med et innhold som er i samsvar med bestemmelsene i punkt 2 i Artikkel 1 innen en tidsfrist Regjeringene fastsetter. Avtalen er gjenstand for Regjeringenes godkjenning.

3.

Bestemmelsene i punktene 2 og 4 i Artikkel 2 kommer til anvendelse ved justeringer i henhold til denne Artikkel på samme måte som disse bestemmelsene får anvendelse på forhold som skal omforenes i henhold til Artikkel 2. Rettighetshaverne skal pålegges å gjennomføre alle tiltak som er nødvendige for hver justering og å sørge for at den andel av den samlede mengde Frigg-gass som er mottatt av Kongeriket Norges rettighetshavere og den andel som er mottatt av Det Forente Kongerikets rettighetshavere på den tid da produksjonen fra Frigg-reservoaret opphører, tilsvarer den endelige fordeling av den gass som opprinnelig var tilstede i reservoaret. Alle justeringer skal baseres på Frigg-reservoarets egenskaper før produksjonsstart. Hver gang en justering fører til en ny fordeling av de samlede reserver, skal det ved justeringen i forholdet mellom rettighetshaverne fastsettes bestemmelser som sikrer at den norske Regjerings rettighetshavere og Det Forente Kongerikes Regjerings rettighetshavere mottar leveranser av Frigg-gass på en slik måte at ethvert overskudd eller underskudd, som følge av leveranser foretatt i henhold til den fordeling som gjaldt umiddelbart før slik justering, blir utlignet. Alle justeringer skal ha virkning fra den dag justeringen enten er blitt omforenet mellom Regjeringene eller avgjort ved voldgift.

4.

Hvis det på noe tidspunkt påvises at gass som ikke er en del av Frigg-reservoaret strømmer inn i reservoaret, skal slik gass utnyttes i henhold til bestemmelsene i denne Overenskomst som om den var i Frigg-gass. I disse tilfelle skal de to Regjeringer rådføre seg med hverandre med sikte på å fastsette:

- a) de samlede reserver i Frigg-reservoaret og slik annen gass og fordelingen mellom dem,
- b) alle nødvendige tiltak for utnyttelsen av slik annen gass, og
- c) alle nødvendige tiltak vedrørende utnyttelsen av slik annen gass som må treffes mellom rettighetshaverne og de som

har utvinningstillatelse til slik annen gass.

Artikkel 4

1. Hver Regjering skal pålegge sine rettighetshavere å fremlegge for de to Regjeringer til godkjenning en plan for å sikre en forsvarlig produksjon av Frigg-reservoaret, med bestemmelse om revurdering med ikke mer enn fire års mellomrom. Resultatet av slike revurderinger skal forelegges Regjeringene til godkjenning.
2. Regjeringene skal sørge for at alle godkjente planer blir gjennomført.

Artikkel 5

Ved avtale mellom rettighetshaverne skal det utpekes en felles operatør som skal forestå utnyttelsen av Frigg-gassen i overensstemmelse med denne Overenskomst. Valget av felles operatør er gjenstand for Regjeringenes godkjenning.

Artikkel 6

1. Med mindre sikkerhetsmessige hensyn tilsier noe annet, skal hver Regjering sikre at alle personer og alt materiell fritt kan forflyttes mellom alle installasjoner i forbindelse med utnyttelsen av Frigg-gass.
2. Med mindre sikkerhetsmessige hensyn tilsier noe annet, skal landingsutstyr på alle installasjoner (herunder også en eller flere mellomplattformer for drift av rørledningene) fritt kunne benyttes av skip, og, i overensstemmelse med eventuelle avtaler inngått mellom de berørte myndigheter, være tilgjengelige for luftfartøyer av hvert av landenes nasjonalitet i forbindelse med virksomhet knyttet til utnyttelsen av Frigg-gass.

Artikkel 7

1. De to Regjeringer skal rådføre seg med hverandre med sikte på å bli enige om hensiktsmessige sikkerhetstiltak for hver installasjon, og med sikte på å oppnå, så langt det er mulig, ensartede sikkerhets- og konstruksjonsregler for alle installasjoner.
2. Hver Regjering skal ha den endelige rett til å bestemme de sikkerhetstiltak som skal gjelde for installasjoner under dens jurisdiksjon i samsvar med Artikkel 29. Med hensyn til rørledninger som krysser delelinjen mellom installasjonene, skal Regjeringene etter rådslagning utforme felles sikkerhetstiltak og påse at disse overholdes av deres respektive rettighetshavere.
3. Etablering, drift og kontroll av utstyr for radiosamband for utnyttelsen av Frigg-reservoaret skal være gjenstand for avtale mellom de berørte tele-myndigheter.

Artikkel 8

1. Med sikte på å sikre at de sikkerhets- og konstruksjonsregler som er nevnt i Artikkel 7 blir overholdt, er Regjeringene enige om å rådføre seg med hverandre og om å gjøre det som er nødvendig for å sikre slik overholdelse, herunder gi sine inspektører myndighet med hensyn til sikkerhetsmessige og konstruksjonsmessige forhold i tilknytning til installasjonene. Med hensyn til installasjoner plassert på kontinentalsokkelen tilhørende det annet land skal inspektørenes myndighet være slik som angitt i punktene 3 og 4 i denne Artikkel.
2. Hver Regjering skal utvirke at ovennevnte inspektører, herunder den annen Regjeringens inspektører, får adgang til installasjoner og utstyr, og at alle relevante opplysninger som berører den annen Regjeringens interesser hva angår Frigg-

reservoaret gjøres tilgjengelige for disse inspektører.

3.

De to Regjeringers inspektører skal rådføre seg med hverandre og samarbeide med sikte på å oppnå at de sikkerhets- og konstruksjonsregler som gjelder for hver installasjon blir overholdt. Særlig gjelder at en inspektør for én Regjering, for så vidt angår en installasjon plassert på kontinentalsokkelen tilhørende det annet land, kan anmode en inspektør for det annet lands Regjering om å utøve sin myndighet for å sikre slik overholdelse av reglene i alle tilfelle der omstendighetene synes å tilsi dette. I tilfelle av uenighet mellom de to Regjeringers inspektører, eller dersom en av Regjeringenes inspektører avslår å handle etter anmodning fra en inspektør for den annen Regjering, skal saken henvises til begge Regjeringers kompetente myndigheter.

4.

Hvis en av Regjeringenes inspektører finner at det er nødvendig eller formålstjenlig for å avverge en ulykke eller annet uhell som kan medføre tap av liv eller fare for tap av liv, hva enten faren er overhengende eller ikke, eller for å gjøre følgene av en slik ulykke eller uhell minst mulige, og tiden og forholdene forøvrig ikke tillater rådslagning mellom de to Regjeringers inspektører, kan han beordre øyeblikkelig stans av hele eller deler av virksomheten på Frigg-feltet. Melding om slik ordre og begrunnelsen for den skal øyeblikkelig gis til de to Regjeringers kompetente myndigheter, som deretter skal rådføre seg med hverandre om hvilke tiltak som er nødvendige for en sikker og snarlig gjenopptagelse av virksomheten.

5.

De to Regjeringers kompetente myndigheter skal rådføre seg med hverandre for å bli enige om hvorledes bestemmelsene i denne Artikkel skal gjennomføres.

Artikkel 9

1.

Hver Regjering kan, i overensstemmelse med sin skattelovgivning, skattlegge hele den inntekt som i kraft av utvinnings-tillatelser gitt av denne Regjering oppbæres ved utnyttelse av Frigg-reservoaret, i overensstemmelse med prinsippene i det følgende punkt, uansett om inntekten gjelder produksjon på kontinentalsokkelen tilhørende det annet land, men skal ikke skattlegge inntekt som oppbæres i kraft av utvinningstillatelser gitt av den annen Regjering.

2.

Skattleggingen av inntekter som oppbæres ved utnyttelsen av Frigg-reservoaret skal bygge på det prinsipp at over feltets produksjonstid, skal hver Regjeringens rettighetshavere skattlegges for inntektene fra den andel av produksjonen av gass og andre hydrokarboner som tilfaller dem i henhold til den endelige fordeling av Frigg-reservoaret i henhold til Artikkel 3. I hver regnskapsperiode skal imidlertid hver av Regjeringenes rettighetshavere kun skattlegges for inntekt fra den del av de faktiske mengder gass og andre hydrokarboner uttatt i perioden som tilfaller dem i henhold til den fordeling som gjaldt i vedkommende periode, etter at det er tatt hensyn til alle justeringer mellom rettighetshaverne som er foretatt i perioden for meruttak eller mindreuttak i tidligere perioder i samsvar med den fremgangsmåte for justeringer som er nevnt i Artikkel 3.

3.

Produksjonsavgifter, avgifter og skatter som beregnes på grunnlag av mengden eller verdien av produksjonen, skal for hver Regjeringens vedkommende beregnes i overensstemmelse med prinsippene i punktene 1 og 2 i denne Artikkel.

4.

Hver Regjering kan skattlegge formue som består av faste installasjoner og utstyr som anvendes for utnyttelsen av Frigg-reservoaret og som eies, helt eller delvis, av dens rettighetshavere. Dette gjelder selv om de faste installasjonene og utstyret er plassert på kontinentalsokkelen tilhørende det annet land. Hvis slike aktiva er delvis eiet av den ene Regjeringens rettighetshavere og delvis eiet av den annen Regjeringens rettighetshavere, kan den enkelte Regjering kun skattlegge formue for så vidt angår den del av investeringene i eller verdien av slike aktiva som tilsvarer dens rettighetshaveres interesse i dem. Ingen av Regjeringene skal skattlegge formue som består av faste installasjoner og utstyr som anvendes for utnyttelsen av Frigg-reservoaret og som i sin helhet eies av den annen Regjeringens rettighetshavere.

5.

Hver Regjering kan skattlegge gevinst som oppbæres ved avhendelse av slike faste installasjoner og slikt utstyr som anvendes for utnyttelsen av Frigg-reservoaret og som eies, helt eller delvis, av dens rettighetshavere. Dette gjelder selv om

de faste installasjonene og utstyret er plassert på kontinentalsokkelen tilhørende det annet land. Hvis slike aktiva er delvis eiet av den ene Regjerings rettighetshavere og delvis eiet av den annen Regjerings rettighetshavere, kan den enkelte Regjering kun skattlegge den del av gevinsten som tilsvarer dens rettighetshaveres interesse i dem. Ingen av Regjeringene skal skattlegge gevinst som oppbæres ved avhendelse av slike faste installasjoner og slikt utstyr som anvendes for utnyttelsen av Frigg-reservoaret og som i sin helhet eies av den annen Regjerings rettighetshavere.

6.

Inntekt som oppbæres av, eller formue som eies av et selskap i egenskap av felles operatør i samsvar med Artikkel 5, skal kun skattlegges i det land der den felles operatør er rettighetshaver.

Artikkel 10

Hver av Regjeringene skal sørge for at dens rettighetshavere ikke overdrar noen av sine rettigheter gitt i medhold av en utvinningstillatelse som gjelder noen del av Frigg-reservoaret, og at de ikke tilstår tilsvarende rettigheter til noen annen, uten forhåndssamtykke av den Regjering som har gitt utvinningstillatelsen. Før vedkommende Regjering gir sitt samtykke skal den rådføre seg med den annen Regjering.

Artikkel 11

1.

I tilfelle en utvinningstillatelse til noen del av Frigg-reservoaret helt eller delvis utløper, oppgis eller tilbakekalles, skal den Regjering som meddelte tillatelsen påse at utnyttelsen av Frigg-gassen fortsetter i samsvar med bestemmelsene i denne Overenskomst og de avtaler mellom rettighetshaverne som er nevnt i Artikkel 1 og som gjaldt umiddelbart før utløpet, oppgivelsen eller tilbakekallelsen. Spesielt skal vedkommende Regjering iverksette et av følgende tiltak:

- a) meddele en ny utvinningstillatelse til erstatning for den tillatelse som er utløpt, oppgitt eller tilbakekalt; eller
- b) selv forestå utnyttelsen som om den selv var rettighetshaver; eller
- c) iverksette slike andre tiltak for å fortsette utnyttelsen av Frigg-gassen som de to Regjeringer måtte bli enige om.

2.

Den Regjering som iverksetter slike tiltak som er nevnt i punkt 1 i denne Artikkel skal sørge for at de avtalene mellom rettighetshaverne som er omtalt i Artikkel 1, blir gjenstand for slike tilleggsavtaler som de iverksatte tiltak gjør nødvendige.

Artikkel 12

1.

Etter samråd med hverandre kan hver enkelt av Regjeringene tillate bruk av enhver installasjon til utnyttelse av petroleumsforekomster som ikke omfattes av Frigg-reservoaret, forutsatt at slik bruk ikke har uheldig innvirkning på utnyttelsen av Frigg-gassen i samsvar med denne Overenskomst.

2.

Intet i denne Overenskomst skal være til hinder for at hver av Regjeringene krever av sine rettighetshavere at produksjonsavgift erlegges i form av utvunnet petroleum.

DEL II

Overføring av gass fra Frigg-reservoaret

Artikkel 13

1.

Ved overføring av Frigg-gass til Det Forente Kongerike skal den norske rørledningen og den britiske rørledningen benyttes.

2.

Den norske rørledningen skal eies av norske juridiske personer som er opprettet i henhold til norsk lov og som er

hjemmehørende i Norge. Eierne av den norske rørledningen skal være underlagt norsk rett og jurisdiksjon for så vidt angår sivile saker og straffesaker, verneting og tvangsfullbyrdelse. Dette skal også gjelde for så vidt angår den norske rørledningen og hendelser som står i forbindelse med denne, forutsatt imidlertid at dette ikke skal utelukke Det Forente Kongerikes domstolers samtidige jurisdiksjon og anvendelse av Det Forente Kongerikes rett i henhold til Det Forente Kongerikes rettsregler vedrørende lovkonflikter.

3.

Traséen for den norske rørledningen skal være gjenstand for godkjenning av begge Regjeringer.

4.

Det Forente Kongerikes Regjering skal i overensstemmelse med og i henhold til Det Forente Kongerikes lovgivning meddele alle nødvendige tillatelser og gi alle nødvendige samtykker vedrørende den norske rørledningen.

5.

Den Regjering som meddeler en tillatelse eller gir et samtykke vedrørende enten den norske rørledningen eller den britiske rørledningen, skal samtidig stille til rådighet for den annen Regjering en kopi av tillatelsen eller samtykket.

6.

En Regjering skal ikke uten å samrå seg med den annen Regjering vesentlig endre en tillatelse vedrørende den norske rørledningen eller den britiske rørledningen, eller samtykke i at en slik tillatelse overdras.

Artikkel 14

De to Regjeringer skal gjøre det som er mulig for å sikre at eierne av rørledningene på det tidspunkt denne Overenskomst undertegnes inngår en avtale seg imellom for å regulere overføring av gass, at denne avtale skal være gjenstand for de to Regjeringers godkjenning og at avtalen inneholder bestemmelser som sikrer at i tilfelle uoverensstemmelser mellom avtalen og denne Overenskomst skal bestemmelsene i denne Overenskomst gå foran. Eierne av rørledningene kan supplere den inngåtte avtale med avtaler om en eller flere mellom-plattformer for drift av rørledningene, terminalen på land, regnskapsførsel og andre spesielle emner i forbindelse med overføringen av gassen. De to Regjeringer kan kreve å bli tilstillet slike tilleggsavtaler innen 45 dager fra den dag tilleggsavtalene inngås eller denne Overenskomst undertegnes, og kan også kreve endringer i avtalene eller inngåelse av slike ytterligere avtaler som Regjeringene blir enige om er nødvendige. De to Regjeringer kan kreve å bli underrettet om alle foreslåtte endringer i de avtaler som er nevnt i denne Artikkel for forhåndsgodkjenning av de to Regjeringer. Når de to Regjeringers godkjenning er påkrevet, skal slik godkjenning anses for gitt med mindre eierne er blitt underrettet om det motsatte av en eller begge Regjeringer innen 45 dager etter fremleggelsen for begge Regjeringer.

Artikkel 15

Ved avtale mellom eierne av den norske rørledningen og eierne av den britiske rørledningen skal det utpekes en rørledningsoperatør som skal forestå driften av rørledningene i overensstemmelse med denne Overenskomst samt vedlikehold og sikkerhet. Utpekelsen av operatør er gjenstand for de to Regjeringers godkjenning.

Artikkel 16

1.

De to Regjeringer skal treffe tiltak for å sikre at eierne av den norske rørledningen og eierne av den britiske rørledningen inntar i de avtaler som er nevnt i Artikkel 14 bestemmelser om prioriteten ved overføring av gass som stammer fra forskjellige deler av kontinentalsokkelen med bestemmelser om førsterett for Frigg-gassen, og som sikrer at produksjonsavgift i form av utvunnet gass gis samme prioritet ved overføring som gassen fra det felt hvorfra produksjonsavgiften er uttatt i form av gass.

2.

Den norske Regjering kan gi eierne av den norske rørledningen og Det Forente Kongerikes Regjering kan gi eierne av den britiske rørledningen pålegg om at vedkommende eiere skal overføre eller avstå fra å overføre andre hydrokarboner enn Frigg-gass. De to Regjeringer skal rådføre seg med hverandre før slike pålegg gis.

Artikkel 17

1.

De to Regjeringer skal rådføre seg med hverandre med sikte på bli enige om felles konstruksjons- og sikkerhetsregler for de to rørledningene, og skal pålegge eierne av rørledningene å etterleve disse reglene.

2.

Etablering, drift og kontroll av utstyr for radiosamband i tilknytning til hver av de to rørledningene skal avtales mellom de kompetente telemyndigheter. Andre kommunikasjonssystemer i tilknytning til de to rørledningene skal så vidt mulig gjøres til gjenstand for felles regler for utformingen. Hvor det ikke er mulig å anvende felles regler skal de regler som anvendes av hver Regjering være forenelige.

3.

Hvis utstyr som installeres under byggingen av den britiske rørledningen betjener eller er ment å skulle betjene både den norske rørledningen og den britiske rørledningen eller den norske rørledningen alene, skal Regjeringen i det Forente Kongerike rådføre seg med den norske Regjering om de sikkerhetsregler som skal gjelde for dette utstyr.

Artikkel 18

1.

Regjeringen i Kongeriket Norge og Regjeringen i det Forente Kongerike skal hver for seg utnevne inspektører med den oppgave å bistå sine respektive Regjeringer i arbeidet med å sikre at reglene for forsvarlig bygging og sikker drift av rørledningene blir etterlevet.

2.

Regjeringen i Kongeriket Norge og Regjeringen i Det Forente Kongerike skal treffe slike tiltak som de har anledning til for å sikre inspektører utnevnt av den annen Regjering adgang til henholdsvis den norske rørledningen og den britiske rørledningen.

3.

Hvis en av Regjeringenes inspektører finner at det nødvendig eller formålstjenlig for å avverge en ulykke eller annet uhell som kan medføre tap av liv, eller fare for tap av liv, hva enten faren er overhengende eller ikke, eller for å gjøre følgene av en slik ulykke eller uhell minst mulige, og tiden og forholdene forøvrig ikke tillater rådslagning mellom de to Regjeringers inspektører, kan han beordre øyeblikkelig stans av hele eller deler av driften av den norske rørledningen eller den britiske rørledningen eller begge. Melding om slik ordre og begrunnelsen for den skal øyeblikkelig gis til de to Regjeringers kompetente myndigheter, som deretter skal rådføre seg med hverandre om hvilke tiltak som er nødvendige for en sikker og snarlig gjenopptagelse av virksomheten.

4.

Punktene 3 og 5 i Artikkel 8 får tilsvarende anvendelse på inspeksjon av rørledninger i henhold til denne Artikkel.

Artikkel 19

1.

Det er de to Regjeringers mening at Frigg-gass som tilhører andre enn de rettighetshaverne som er nevnt i punkt 2 i denne Artikkel skal overføres gjennom rørledningene til rimelige forretningsmessige tariffer. Hvis slik gass utvunnet på kontinentalsokkelen tilhørende Kongeriket Norge blir overført gjennom den britiske rørledningen, eller hvis slik gass utvunnet på kontinentalsokkelen tilhørende Det Forente Kongerike blir overført gjennom den norske rørledningen, skal de to Regjeringer iverksette de tiltak de har adgang til for å sikre at tariffer som de to Regjeringer har godkjent, blir overholdt av eierne av rørledningene.

2.

De rettighetshavere som er nevnt i punkt 1 i denne Artikkel er Elf Norge A/S, Aquitaine Norge A/S, Total Marine Norsk A/S, Norsk Hydro Produksjon a.s., Den norske stats oljeselskap a.s. (som er den norske Regjeringens rettighetshavere), Total Oil Marine Limited, Elf Oil Exploration and Production (UK) Limited og Aquitaine Oil (UK) Limited (som er Det Forente Kongerikes Regjeringens rettighetshavere) og deres etterfølgere.

Artikkel 20

Regjeringene skal treffe avtale om skattlegging av inntekt som oppbæres ved overføring av Frigg-gass gjennom de to rørledningene, den formue som består av de to rørledningene og den gevinst som oppstår ved avhendelse av rørledningene eller en interesse i disse.

Artikkel 21

1.

I tilfelle en tillatelse vedrørende en rørledning utløper, oppgis eller tilbakekalles, skal den Regjering som meddelte tillatelsen, såfremt de to Regjeringer er enige om at det er behov for fortsatt bruk og drift av vedkommende rørledning, påse at slik bruk og drift fortsetter i samsvar med bestemmelsene i denne Overenskomst og de avtaler mellom eierne av rørledningene som er nevnt i Artikkel 14, og som gjaldt umiddelbart før utløpet, oppgivelsen eller tilbakekallelsen. Spesielt skal vedkommende Regjering iverksette et av følgende tiltak:

- a) meddele en ny tillatelse til erstatning for den tillatelse som er utløpt, oppgitt eller tilbakekalt; eller
- b) selv forestå slik bruk og drift; eller
- c) iverksette slike andre tiltak for å fortsette slik bruk og drift som de to Regjeringer måtte bli enige om.

2.

Den Regjering som iverksetter slike tiltak som nevnt i punkt 1 i denne Artikkel skal sørge for at de avtalene mellom eierne av rørledningene som er nevnt i Artikkel 14 blir gjenstand for slike tilleggsavtaler som de iverksatte tiltak gjør nødvendige.

3.

Hvis den norske Regjering, for så vidt gjelder den norske rørledningen, eller Det Forente Kongerikes Regjering, for så vidt gjelder den britiske rørledningen, finner at fortsatt drift av rørledningen ikke lar seg gjennomføre av tekniske, økonomiske eller andre grunner, skal den rådføre seg med den annen Regjering og gjøre hva den kan for i et slikt tilfelle å utvirke at den annen Regjering får rett til å overta på rimelige betalingsbetingelser og vilkår forøvrig, driften av den del av rørledningen som denne finner nødvendig for overføring av hydrokarboner.

4.

Med mindre annet fremgår av bestemmelsene i punkt 3 i denne Artikkel, skal den Regjering som overtar driften av rørledningen eller en del av den, enten ved hjelp av eierne av rørledningen eller på annen måte, besørge fjernet eller isolert de deler av rørledningen som ikke lenger er i bruk og som begge Regjeringer er enige om bør fjernes eller isoleres.

DEL III Alminnelige bestemmelser

Artikkel 22

1.

Utstyret for måling av mengden av gass og væske og for bestemmelse av sammensetningen av de produserte hydrokarboner fra Frigg-reservoaret, skal være i stand til å måle hver for seg de kvanta gass og væske som blir ilandført, de som blir forbrukt på feltet og på de enkelte pumpestasjoner, og de som slippes ut fra eller blir avbrent på fakkelplassformer. Utstyret skal være gjenstand for avtale mellom de to Regjeringers kompetente myndigheter. Rettighetshaverne skal gis pålegg om hvorledes måleutstyret skal utformes, monteres og drives. De to Regjeringers kompetente myndigheter skal bli enige om en felles plan for kontroll med utformingen, monteringen og driften av måleutstyret. For dette formål skal representanter fra de kompetente myndigheter ha adgang til alle deler av utstyret.

2.

De to Regjeringer skal bli enige om regelmessig kalibrering av måleutstyret og skal med avtalte mellomrom utveksle attesterte produksjonsoppgaver fra Frigg-reservoaret over produksjon fra hver side av den delelinje som er nevnt i punkt 1 i Artikkel 2, sammen med attesterte oppgaver over ilandført volum.

Artikkel 23

De to Regjeringer påtar seg etter å ha rådført seg med hverandre å gjøre alt de kan, i fellesskap eller hver for seg, for å sikre at utnyttelsen av Frigg-gassen eller driften av installasjoner eller rørledninger som anvendes i utnyttelsen, ikke skal forårsake forurensning av det marine miljø eller forurensingsskade på strender eller på installasjoner og naturherligheter langs kysten, eller på fartøyer eller fiskeredskap fra et hvilket som helst land.

Artikkel 24

1.
Regjeringene skal ta skritt for å utvirke at alle arbeidsavtaler som den felles operatør inngår i forbindelse med utnyttelsen av Frigg-reservoaret eller som inngås av rørledningsoperatøren i forbindelse med bygging, vedlikehold eller drift av rørledningene blir regulert av lovgivningen i det land hvor arbeidsgiveren er rettighetshaver. Dette skal dog ikke frata en arbeidstaker hans rett til å velge en annen lovgivning.

2.
De to Regjeringer skal søke å utvirke at alle arbeidstakere blir dekket av sosiale trygdeordninger, og at hver enkelt arbeidstaker bare trenger å rette seg etter ett trygdesystem.

3.
De to Regjeringer skal søke å utvirke at annen lovgivning om arbeidervern og velferd blir anvendt på en måte som er i samsvar med utnyttelsen av Frigg-reservoaret som en enhet og med driften av rørledningene i samsvar med denne Overenskomst.

4.
De to Regjeringer kan til enhver tid inngå særskilte ordninger for å regulere spørsmål av felles interesse vedrørende sosial trygd, arbeidervern og arbeidsforhold i tilknytning til Frigg-reservoaret eller en rørledning.

5.
Intet i denne Artikkel skal prejudisere eller innvirke på noen avtale om spørsmål som er nevnt i punkt 4 i denne Artikkel og som gjelder på det tidspunkt denne Overenskomst blir undertegnet.

Artikkel 25

1.
Opplysninger som en rettighetshaver har gitt til sin Regjering vedrørende virksomhet i henhold til en tillatelse som omfattes av denne Overenskomst, kan denne Regjering gjøre kjent for den annen Regjering såfremt det ikke strider mot bestemmelser i tillatelsen. Når en Regjering har mottatt opplysninger i fortrolighet skal den behandle disse fortrolig, og enhver videre formidling av opplysningene skal være underlagt eventuelle begrensninger fastsatt i vedkommende tillatelse. Dog skal hver Regjering til enhver tid ha rett til å benytte opplysningene ved utarbeidelse av generelle meldinger om virksomheten i tilknytning til Frigg-reservoaret.

2.
Kopier av alle slike generelle meldinger eller uttalelser (herunder pressemeldinger) som en Regjering offentliggjør skal senest den dag de offentliggjøres sendes til den annen Regjering.

Artikkel 26

Intet i denne Overenskomst eller i de avtaler som er omtalt i Artikkel 1 og Artikkel 14 skal være til hinder for at Regjeringene, i fellesskap eller hver for seg, iverksetter spesielle tiltak i tilfelle av en nasjonal eller internasjonal krisesituasjon. De to Regjeringer skal ved første anledning rådføre seg med hverandre med sikte på å komme frem til enighet om hensiktsmessige felles tiltak som er i samsvar så vel med krisesituasjonen som med den felles interesse i en mest mulig effektiv utnyttelse av Frigg-gassen.

Artikkel 27

Det skal opprettes en kommisjon som skal kalles Den konsultative kommisjon for Frigg-feltet, for det formål å lette gjennomføringen av denne Overenskomst. Kommisjonen skal bestå av seks medlemmer hvorav hver Regjering utpeker tre. Kommisjonens funksjoner, som skal omfatte drøftelse av spørsmål som Regjeringene forelegger for den, og dens saksbehandlingsregler skal være gjenstand for slike ytterligere ordninger som de to Regjeringer til enhver tid måtte bli enige om.

Artikkel 28

1.

Enhver tvist vedrørende forståelsen eller anvendelsen av denne Overenskomst, eller enhver annen sak som er henvist til Regjeringene til avgjørelse i henhold til de avtaler mellom rettighetshaverne som er nevnt i Artikkel 1 punkt 2 og Artikkel 14, skal løses av Den konsultative kommisjon for Frigg-feltet eller ved forhandlinger mellom de to Regjeringer.

2.

Enhver tvist som ikke kan løses på denne måte eller på noen annen måte som de to Regjeringer måtte bli enige om, skal etter anmodning av en av Regjeringene forelegges for en voldgiftsdomstol, sammensatt på følgende måte:

Hver regjering skal utpeke en voldgiftsdommer, og de to voldgiftsdommere som er utpekt på denne måte skal velge en tredje dommer, som skal være formann. Formannen må ikke være borger av eller ha sin faste bopel i Kongeriket Norge eller Det Forente Kongerike. Dersom en av Regjeringene ikke har oppnevnt en voldgiftsdommer innen 3 måneder etter at den er blitt anmodet om det, kan hver av Regjeringene anmode Presidenten for den Internasjonale Domstol om å utpeke en voldgiftsdommer. Den samme fremgangsmåte kommer til anvendelse hvis den tredje voldgiftsdommer ikke er blitt valgt i løpet av en måned etter utpekelsen av den andre voldgiftsdommer. Domstolen fastsetter selv sine rettergangsregler, bortsett fra at i mangel av enstemmighet fattes alle domstolens avgjørelser ved stemmeflertall. Voldgiftsdomstolens avgjørelser skal være bindende for regjeringene og skal, i relasjon til denne Overenskomst, betraktes som avtaler mellom de to Regjeringer.

Artikkel 29

1.

Intet i denne Overenskomst skal forstås slik at det berører den jurisdiksjon som hvert land har etter folkeretten over sin kontinentalsokkel. Spesielt gjelder at installasjoner plassert på kontinentalsokkelen tilhørende Kongeriket Norge skal være underlagt norsk jurisdiksjon, og installasjoner plassert på kontinentalsokkelen tilhørende Det Forente Kongerike skal være underlagt britisk jurisdiksjon.

2.

Heller ikke skal noe i denne Overenskomst forstås slik at det begrenser eller foregriper anvendelsen av hvert lands lovgivning eller deres domstolers utøvelse av jurisdiksjon i overens- stemmelse med folkeretten.

Artikkel 30

I denne overenskomst betyr, med mindre annet følger av sammenhengen:

1. "Frigg-reservoaret" de naturlig forekommende gassholdige sandformasjoner av undre Eocen alder som finnes under havbunnen, men umiddelbart over et nivå 1955 meter under havbunnen, beliggende i nærheten av det sted der en linje med nordlig bredde 59° 53' krysser den delelinje som er definert i Overenskomsten av 10. mars 1965 mellom de to Regjeringer om avgrensning av kontinentalsokkelen mellom de to land, og som er påtruffet i de fire brønnene som er beskrevet i Vedlegg B, og omfatter alle andre gassholdige lag hvorfra gass ved produksjonsstart er i stand til å strømme inn i de ovennevnte gassholdige sandformasjoner.
2. "Installasjon" enhver konstruksjon eller innretning som er installert i eller på havbunnen, inkludert rørledninger, som benyttes ved utnyttelsen av Frigg-reservoaret. Installasjon omfatter ikke den norske rørledningen eller den britiske rørledningen som er definert nedenfor.
3. "Rettighetshaverne" Elf Norge A/S, Aquitaine Norge A/S, Total Marine Norsk A/S, Norsk Hydro Produksjon a.s., Den norske stats oljeselskap a.s. (som er den norske Regjerings rettighetshavere), Total Oil Marine Limited, Elf Oil Exploration and Production (UK) Limited og

Aquitaine Oil (UK) Limited (som er Det Forente Kongerikes Regjerings rettighetshavere) og deres etterfølgere og slike andre rettsssubjekter som til enhver tid måtte bli noen av Regjeringenes rettighetshavere med hensyn til utnyttelse av noen del av Frigg-reservoaret i tillegg til, eller i stedet for alle eller noen av de ovennevnte rettsssubjekter.

4. "Den norske rørledningen" den rørledningen som skal bygges og drives fra rørledningens innløpsflens på en plattform beliggende på kontinentalsokkelen tilhørende Kongeriket Norge og som benyttes til utnyttelsen av Frigg-reservoaret, opp til og inklusive måleinstrumenter i land ved St. Fergus, og også inklusive tilknyttede installasjoner som betjener denne rørledningen på en eller flere mellom-plattformer for drift av rørledningen.
5. "Den britiske rørledningen" den rørledningen som skal bygges og drives fra rørledningens innløpsflens på en plattform beliggende på kontinentalsokkelen tilhørende Det Forente Kongerike og som benyttes til utnyttelsen av Frigg-reservoaret, opp til og inklusive måleinstrumenter i land ved St. Fergus, og også inklusive tilknyttede installasjoner som betjener denne rørledningen på en eller flere mellom-plattformer for drift av rørledningen.
6. Henvisninger til "felles operatør" og "rørledningsoperatør" omfatter det eller de selskaper som til enhver tid opptrer som slik operatør i henhold til de avtaler som er nevnt i Artikkel 1 og Artikkel 14.

Artikkel 31

1.
Denne Overenskomst trer i kraft den dag de to Regjeringer har underrettet hverandre om at alle nødvendige interne krav er oppfylt.

2.
De to Regjeringer kan til enhver tid ved avtale endre denne Overenskomst eller bringe den til opphør.

Til bekreftelse av foranstående har de undertegnede, som har behørig fullmakt til dette fra sine respektive Regjeringer, undertegnet denne Overenskomst.

Utferdiget i to eksemplarer i London den   i norsk og engelsk tekst. Begge tekster har samme gyldighet.

For Regjeringen i Kongeriket Norge	For regjeringen i Det Forente Kongerike Storbritannia og Nord-Irland:

Vedlegg A

Installasjoner

- 1 På kontinentalsokkelen tilhørende Kongeriket Norge:
  - (a) En boreplattform.
  - (b) En kombinert behandlings- og kompressorplattform.
- 2 På kontinentalsokkelen tilhørende Det Forente Kongerike:
  - (a) En boreplattform.
  - (b) En behandlingsplattform.
  - (c) En innkvarteringsplattform.
  - (d) En fakkell-søyle.

Vedlegg B

<i>Land</i>	<i>Brønn nr.</i>	<i>Geografisk plassering</i>	
Norge	25/1-1	59°53'17,09"	N 02°04' 42,7"Ø
Norge	25/1-2	59°56' 08 "	N 02°04' 54,6"Ø
Norge	25/1-3	59°54' 05 "	N 02°10' 08" Ø

UK 10/1-1A 59°50' 10,5 " N 02°00' 34,5"Ø

BREV FRA REGJERINGEN I KONGERIKET NORGE TIL REGJERINGEN I DET FORENTE KONGERIKE STORBRITANNIA OG NORD-IRLAND

Deres Eksellense:

Jeg har den ære å henvise til artikkel 20 i den Overenskomst mellom Regjeringen i Kongeriket Norge og Regjeringen i Det Forente Kongerike Storbritannia og Nord-Irland om utnyttelsen av Frigg-Reservoaret og overføringen av gass fra dette til Det Forente Kongerike ("Overenskomsten") som ble undertegnet i dag, og til overenskomst mellom de samme to Regjeringer til unngåelse av dobbeltbeskatning og forebygging av skatteunndragelse med hensyn til skatter av inntekt og formue, som ble undertegnet i London den 22. januar 1969, og bekrefter på vegne av Regjeringen i Kongeriket Norge at det er oppnådd enighet mellom de to Regjeringer om nedenstående forståelse. Denne forutsetter at tariffen på transport av gass fra Frigg-Reservoaret ("Frigg gass") vil bli belastet i overensstemmelse med bestemmelsene i vedlegget til dette brev ("Vedlegget").

Den britiske rørledningen: Frigg gass.

Den norske Regjering vil ikke anse transport av følgende kategorier gass gjennom den britiske rørledningen for å gi grunnlag for inntektsbeskatning i Norge:

- (i) Frigg gass som tilhører Det Forente Kongerikes Regjerings rettighetshavere (som definert i punkt 3 i artikkel 30 i Overenskomsten);
- (ii) Frigg gass som tilhører den norske Regjerings rettighetshavere (som definert i punkt 5 i Vedlegget), og som blir transportert til en selvkosttariff i overensstemmelse med punkt 2 i Vedlegget.

Den norske rørledningen: Frigg gass.

Den norske Regjering bekrefter at en selvkosttariff belastet i overensstemmelse med punkt 2 i Vedlegget vil bli akseptert for skatteformål når det gjelder transport av Frigg gass som tilhører Det Forente Kongerikes Regjerings rettighetshavere (som definert i punkt 5 i Vedlegget).

Annen gass enn Frigg gass.

Idet denne forståelse ikke gjelder beskatning av inntekt av transport av annen gass enn Frigg gass (eller andre hydrokarboner) i Frigg-rørledningene, skal behandlingen av disse inntekter være gjenstand for senere drøftinger.

Formue og formuesgevinst.

Formue som består av en rørledning eller gevinst som oppstår ved avhendelse av en rørledning eller en interesse i denne, kan skattlegges i det land hvor eierne av denne rørledning er rettighetshavere.

Operatør.

Enhver inntekt som oppbæres av et selskap i dets egenskap av operatør i overensstemmelse med artikkel 15 i Overenskomsten, skal bare kunne skattlegges i det land hvor det er rettighetshaver.

Videre konsultasjoner.

Hvis det finner sted vesentlige endringer i skattesystemet i et av landene og dette berører beskatningen av inntekt av eller formue som består av rørledninger, eller gevinst som oppstår ved avhendelse av rørledninger eller en interesse i disse, eller endring i bostedsforholdet for skatteformål når det gjelder en eller flere av rørledningseierne og operatørene, eller noe avvik fra de retningslinjer for beregning av tariffen som er fastsatt i Vedlegget, skal de to Regjeringer rådføre seg med hverandre om denne forståelse trenger å bli endret.

Hvis dette er overensstemmende med Deres oppfatning, ville jeg sette pris på å motta Deres bekræftelse.

Jeg benytter anledningen til å fornye overfor Deres Eksellense forsikringen om min høyeste aktelse.

Vedlegg

De to Regjeringer forutsetter at tariffer vil bli belastet i overensstemmelse med følgende retningslinjer:

1.
Frigg gass som tilhører Det Forente Kongerikes Regjerings rettighetshavere og som blir transportert i den britiske rørledningen, og Frigg gass som tilhører den norske Regjerings rettighetshavere og som blir transportert i den norske rørledningen, skal transporteres til selvkost.
2.
Frigg gass som tilhører Det Forente Kongerikes Regjerings rettighetshavere og som blir transportert gjennom den norske rørledningen, og Frigg gass som tilhører den norske regjerings rettighetshavere og som blir transportert gjennom den britiske rørledningen, skal transporteres til en selvkosttariff, dvs. en tariff som tilsvarer alle kostnader inklusive avskrivninger, men som ikke inneholder noe fortjenesteelement.
3.
All annen Frigg gass som blir transportert i den ene eller andre av rørledningene skal transporteres til en rimelig forretningsmessig tariff.
4.
Royalty-gass skal transporteres til en tariff tilsvarende den tariff som blir belastet den gass som royalty-gass leveres fra.
5.
I dette vedlegg betyr uttrykket "den norske Regjerings rettighetshavere" Elf Norge A/S, Aquitaine Norge A/S, Total Marine Norsk A/S, Norsk Hydro Produksjon a.s., Den norske stats oljeselskap a.s og deres etterfølgere, og uttrykket "Det Forente Kongerikes Regjerings rettighetshavere" Total Oil Marine Ltd., Elf Oil Exploration and Production (UK) Ltd., Aquitaine Oil (UK) Ltd. og deres etterfølgere.